

ansvarlige redaktører

Jo Andreas Sannem og Susanne Kari Hartvåg

korrekturansvarlig

Eystein Halle

øvrige redaksjonsmedlemmer

Benedicte Persen Steihaug, Torunn Johansen, Iris Alice Vigerust Furu

omslag

Ane Steinholt Hem

layout

Benedicte Persen Steihaug

trykk

UnitedPress trykkeri, www.unitedpress.no

Opplag: 2500

Adresse: Filologen, P.b. 106 Blindern, 0314 Oslo

e-post: filologen@filologiskforening.no

Hjemmeside: www.filologen.no

Filologen utgis med støtte fra Norsk Kulturråd

NORSK KULTURRÅD

Fire utgivelser i året – Abonnement kr 100 per år.

Filologen mottar gjerne tekster på

filologen@filologiskforening.no

Filologen er ikke ansvarlig for manuskripter som ikke er bestilt. Innsendte tekster kan også publiseres på nett, uavhengig av om de publiseres i tidsskriftet.

ISSN: 0807-9250

Leder

jo andreas sannem
susanne kari hartvåg

Klare å si noe nytt om provokasjon
Klare å skape en ny assosiasjon
Klare å skape en ny assosiasjon
Klare å si noe nytt om provokasjon
Å si noe klart om sider ved provokasjon
Å provosere men uten presisjon
Å presisere en ny assosiasjon
Å assosiere rundt en presisjon

Å komponere en ny Internasjonalen
Å fly med RyanAir til Veneziaennale
Å skissere uten å vite funksjon
Å provosere en liksomprovosert person
Å fantasere om en provokasjonsrevolusjon

Å publisere en ny presisjon
Å sjekke kontobevegelser på Cayman
Islands
Å provosere en etablert institusjon
Å finansiere en kunstrevolusjon
Klare å si noe nytt om provokasjon
Klare å skape en fluevektpublikasjon
Klare å skape en ny assosiasjon
Klare å si noe

Innholdsfortegnelse

- 6 Leserbrev til Filologen
8 Hun lukker dagen med ei matte (Tafraout) - Kristian Kani
11 Gategutter. Leketøy (Fès) - Kristian Kani
12 En provokasjon 'under beltestedet' som ikke er ment som en 'gimmick' - Arne Borge
14 Til de udvalgte folk - Marius Nørup-Nielsen
17 (Uten tittel) - Umen Peyn
18 Googledikt - Ylva Frøjd
22 Utdrag fra Påkallelsen av Bartholomæus Pantgartners oppdagelse m/ korrespondanse - Olav Løkken Reisop
32 sangen 'this is how we walk on the moon' av arthur russell - Audun Mortensen
35 diktet mitt lurar på hvordan det kan bli en 'kultklassiker' uten å ta en overdose - Audun Mortensen
42 Dr. Thermo nr. 5 & 6 - Lars Hemingby
44 Jomfruhat - Hulda Horst
48 Ingen nordmenn savnet - Jo Andreas Sannem
50 Pan - en forteller og en kommentator. Kunstneren som en "sjelens vandrør" - Ekaterina Imerslund
56 Webcomic - Anders Dahlen
57 Lektor Steensen - Eystein Halle
60 Iain Pears: Mannen med kaleidoskopet - Ane Hem
64 (Uten tittel 2) - Umen Peyn
68 Fugl i bur. Fem år (Marrakech) - Kristian Kani
71 Åpen plass (Tanger) - Kristian Kani
72 Verdensorden - Marius Nørup-Nielsen

Leserbrev til Filologen

09.09.2009

Gmail - hi

Filologen Tidsskrift <filologen@gmail.com>

hi

1 melding

Miss Faith <faith4loverr@msn.com>

6. juli 2009 01.32

Svar til: faith4lover@yahoo.com.sg

Til: faith4loverr@msn.com

Hi Dear,

Kind regards,

I am Faith tall slim fair and a very good looking girl that loves travelling and dancing, a student that loves to be loved, kindly permit my contacting you through this medium I am compelled to contact you for obvious reasons which you will understand when we discuss details of my proposition. i am looking forward to your positive confirmation to enable us have an important discussion then we will start from there which will include my introduction, i will send my pics later
Thanks, faith4lover@yahoo.com.sg

09.09.2009

Gmail - Get back to Me ASAP

Filologen Tidsskrift <filologen@gmail.com>

Get back to Me ASAP

1 melding

David Adams <davidadamsdms@gmail.com>

30. juni 2009 12.21

Mr David Adams.
Will & Probate
Condor House 5-10
St.Paul's Churchyard
EC4M 8AL, London,
England.

This is for your attention:

We wish to notify you again that you were listed as a beneficiary to the total sum of £4,600,000.00GBP (Four million Six hundred thousand British pounds) in the intent of the deceased (name now withheld since this is our second letter to you). We contacted you because you bear the surname identity and therefore can present you as the beneficiary to the inheritance since there was no written will. Our legal services aim to provide our private clients with a complete service. We are happy to prepare wills, set-up and administer Trusts, carry out the administration of estates and prepare and administer powers of attorney. All the claims documents will be processed and perfected in your favor. Upon your acceptance of this deal, we request that you kindly forward to us your letter of acceptance; your current telephone and fax numbers and a forwarding address to enable us file necessary documents at our high court probate division for the release of this sum of money.

Yours in service,
Mr David Adams.

*Hun lukker
dagen med
ei matte
(Tafraout)*

kristian kani

Det siste hun
gjør er å riste
dørmatta

rester av folk
ligger på taket

om ikke kveldsbrisen

ill. ane steinsholt hem

ill. ane steinsholt hem

*Gate-
gutter.
Leketøy
(Fès)*

kristian kani

Barack Obama jager Osama bin Laden. Den første i ei stridsvogn, den andre i ei kjerrevogn. De to vognene er koplet sammen og står på en sirkel skinner. Vognene er koplet sammen, men terroristen er fremdeles fri, en centimeter fra presidentens kanonmunning. Et spørsmål er om vognene kan koples omvendt.

En provokasjon 'under beltestedet' som ikke er ment som en 'gimmick'

arne borge

Kvinner som bruker sminke og barberer seg under armene gjør dette (som regel) fordi de lever i et samfunn hvor det å 'fremheve kvinnelighet' innebærer å 'forskjønne' sitt eget ytre, mens å være 'mandig' innebærer å handle (uredd/ureflektert).

Kvinner som bruker sminke og barberer seg under armene forsvarer dette med at de 'liker å se bra ut' eller at det får dem til å 'føle seg bra' (uten å spørre seg selv hvilke vilkår denne 'følelsen' har), eller, om de viser 'større selvinnsikt', at dette er et 'kompromiss de er villige til å ta', blant annet på jobbintervjuer, 'på byen' eller i andre situasjoner hvor armhulehår (grunnet sosiale forventninger) fører til resignasjon, arbeidsledighet og manglende seksuell utfoldelse.

Kvinner som bruker sminke og barberer seg under armene tar i blant høyere utdanning og lærer seg etter hvert å argumentere for at det frieste dagens kvinner kan gjøre er å 'bestemme selv' at de (f. eks.) skal bruke sminke og barbere seg under armene, og at 'rødstrøpene' fra 70-tallet var 'litt vel ekstreme'.

(Stiller jeg meg 'lagelig til for hugg' for NRKs 'nysatsning' til høsten, 'Hjernevask' med Harald Eia, hvor kvinner som ikke barberer seg under armene trolig vil framstilles (implisitt) som 'ekstreme' og 'utdaterte'?).

Kvinner som bruker sminke og barberer seg under armene gjør disse valgene basert på andres forventninger (knyttet til kjønnsroller), slik trender genererer forventninger generelt. Valget roses som selvstendig og identitetskonstituerende av (dame-)magasinene som forkler sine normer som sosiologi: ' Dette liker gutta!', 'Slik blir høstens farger!'

Kvinner som bruker sminke og barberer seg under armene støttes av mange menn og andre kvinner (i media og academia) som oppfordrer oss til å 'dyrke forskjellene'.

Menn som hevder kvinners mulighet til å ikke barbere seg under armene må 'se seg pent nødt til å innrømme' at de 'innerst inne' foretrekker glatte armhuler (og andre intime områder).

--

En hypotetisk situasjon: I en kinosal under reklameavviklingen før selve filmen, vises en dame uten sminke med hår under armene, trolig for å utgjøre et 'komisk poeng' i reklamen. Svært mange i salen vil le hånlig og kanskje rope 'æsj', også blant kvinnene/jentene. Etter filmen vil de gå ut i en by og møte døgnopplyste illustrasjoner som lett kan 'tolkes' dit hen at det å ikke bruke sminke eller å barbere seg under armene – som kvinne, selvsagt – er en dårlig strategi i møte med 'virkeligheten'. Denne konklusjonen kommer de fram til – uuttalt – selv om ingen av dem har studert semiotikk. Noen av dem har imidlertid studert litteraturvitenskap og er allerede 'i dialog med næringslivet'.

Til de udvalgte folk

marius nørup-nielsen

Livet og jeg ansøger hermed om Jeres fulde ører. Og så snart I er færdige med at råbe ”Tudefjæs!” efter os, kan vi begynde forfra. Vi råber Jer lige op. Et mandtal af nåde. Bare rolig. Ikke kejserens, kaliffens eller Ban Ki-Moons. Og bekræft nu kun, hvis I er helt sikre på, at I er Jer. I går under mange navne, jo. Nej, I lider under mange navne. Undskyld. Samme himmel, i hvert fald, uden skyggen af støv og gas og andre ”stjernetågede” videnskabelige fakta, hvis I tillader sådan en lille én. Som mig. Som har slået sig til tåls med blot at være til grin. I Jeres, større sammenhæng. Jeg anmoder Jer hermed om, at dele skæbne ... jeg ville egentlig have sagt valgkreds, men det kan jo også blive for uspiseligt profant for Jer. Jeg anmoder Jer altså hermed om, at dele skæbne med andre end Jer selv og hinanden. Vi er faktisk nogle, der hygger os meget godt her på jorden. Jeg er, for eksempel, et hæderligt tilbud. Og det er ikke fordi, at jeg ønsker at være Jeres offer. Eller ofre mig, I stedet. Men måske kunne fjendebillederne få nye sider i, for eksempel, bryllupsalbummet, hvis vi så den evige anden i øjnene. I stedet for kun inderst inde i

mørkekammeret, hvor guddommeligt lys
desværre ikke destruerer
negativerne. Tvært i mod. Køb, sælg og giv
Jer lidt. Jeg har modtaget stor støtte til dette projekt fra adskillige
sponsorer, så det er vigtigt at huske at nævne: Kodak Cola – Fremkalder velvære!
Og det, kunne man tilføje, beviser vel også at der findes
råd for tørst og sult, når bare man ikke overlader køkkenet til oversaltede, deliriske
selvudråbte
profeter. Og kærlighed og kildevand har alle dage været sundere end
Gud og vin. I hvert fald i den udstrækning og mængde, der ellers kun er
ørkenens. Åh, de ørkener. Der er altså ingen grund til at vade mere i dem. Ikke mere myto-
manisk sandflugt. Så her
ender min
bøn. Dødeligt.
Håbefuldt.

(Uten tittel)

umen peyn

SAMTIDIG, i studentblokka vestpå SIT EIN
GUT OG FILOSOFERAR:

eg har flytta til studentblokka
her finst det sytten etasjar

dei ligg og held på til ein kvar tid
i sjuanda etasje
eg høyrar dei, jenta ler
så skrik ho, så ler ho att
så seier guten noko, så skrik ho og ler
samstundes
dei ligg og held på og eg høyrar dei
og eg trur at jenta er pen
noko som antageleg er sanninga
dei ligg og held på medan dei andre lyttar
dei seirar når dei held på!
dei seirar når dei skrik!
ein kallar det kvalitetstid
og MERKSAMD
det har dei i så fall mykje av

på mi etasje finst óg eit par som held på
ho listar seg inn på ubehagelege tidspunkt

klokka tre til dømes
dei berre held på og dei er gjer det raskt
og stygt!
og stille!
ikkje i det heile
som dei i sjuande

KUNST

seie,

det er ikkje

ART, kan du også

IKKJE SANT?

FØDSELEN er siste etappe av svangerskapet.
Barnet kommer ut fra livmoren og ut "i
det fri". Denne etappen er "for mange" den
hardeste etappen, og den fødende kvinnen
"må" presse "av alle krefter" for å få barnet
ut av livmoren. Det er tungt, og "det gjelder
å ha kontroll" når det kommer et barn til
verden. "Alle konsentrerer seg om dette."
Leger, jordmor/jordmødre, sykepleiere
og "ikke minst" barnets far eller andre
familiemedlemmer. "Alle er der for å hjelpe
til."

ill. tora øidvin greve

Provokasjon for provokasjonens skyld

Søk

Resultater 1 - 25 av ca. 686 sider på dansk og engelsk og norsk (bokmål) og svensk for Provokasjon for provokasjonens skyld. (0.08 sekunder)

Søkeresultater

[Le eller dø](#)

Men jeg kommer ikke forbi følelsen av at det er mest **provokasjon for provokasjonens skyld**. Uansett har jeg for lengst gått lei etter hundre ...

[Filologen.no](#)

Medieformers egnethet for **provokasjon** Ytringsfrihet og **provokasjon** **Provokasjon for provokasjonens skyld** Politisk **provokasjon** **Provokasjon** som kriterium for ...

[minerva](#)

Med noen få unntak unngår Bindestrekk **provokasjon for provokasjonens skyld**. Det virker heller som om kunstnerne søker å skape en dialog. .

[Gatebilder - tanker om etikk rundt publisering av bilder](#)

Provokasjon for provokasjonens skyld er tåpelig. ...

[Vildand i skatehall](#)

om at det skulle mer til for å sjokkere dem, forestillingen ble avskrevet som «**provokasjon for provokasjonens skyld**», litt barnslig. ...

[Dyade-bloggen](#)

Provokasjon for provokasjonens skyld? Hva er hensikten med kunst? Er det viktig å provosere i seg selv? ...

slappa litt, gutter - Likestilling Debatt

Du er altså en **provokatør** som forsøker å provosere for **provokasjonens skyld**? artig vinkling du har, satte meg nesten fast.... Har egentlig alltid hatt disse ...

Truet av islamister

Provokasjon for provokasjonens skyld. Magazinet er en avis, og aviser skal formidle nyheter og aktualiteter. En fri presse er en viktig del ...

BALLADE: Tonekunst eller unoter

Man har et langt mer dempet moderne uttrykk, man er ikke nødvendigvis opptatt av **provokasjon for provokasjonens skyld** lenger. ...

Muhammed og røverhistoriene

... «Jeg føler at jeg og mine kolleger er blitt lokket i fellen av en avis hvis motiver har vært selvheldelse og **provokasjon for provokasjonens egen skyld.** ...

- Jeg ble fortalt at Festspillene var et vepsebol

Men han er ikke tilhenger av **provokasjon for provokasjonens skyld**, insisterer han. – Det som skjedde med «Bortførelsen&», var resultat av en litt gammeldags ...

Ottos monlog: Ikke morsom, ikke antisemittisk

konklusjonen må være at jøder (og andre) ikke bør føle seg støtt av **provokasjoner** fyrt av for **provokasjonens skyld.** david irvings benektelse av holocaust er ...

Vegg-til-vegg-sex – Film

Dermed kan vi spørre om Oshima er ute med **provokasjon for provokasjonens skyld**, om han kaldt beregnet sitt måpende publikum. ...

Ringe på og stikke av

Melgaard ikke er ute etter å provosere for **provokasjonens skyld**, ... det har vært noe virkelig og viktig bak sjokket og **provokasjonen.** ...

Hjorthen uttaler seg om ting han ikke har greie på

Jeg mener imidlertid at **provokasjoner** bare for **provokasjonens skyld** ikke har så mye for seg, så jeg står over å publisere Omdalkarikaturene i denne omgang. ...

Sensorveiledning

Det spørsmålet oppgaven reiser er om Ås har utvist den nødvendige **skyld** mht å Konkret blir det spørsmål om **provokasjonen** i form av et knyttneveslag kan ...

Inneklima og innemiljø

Når aktuelle kjemiske agens er støvbundet, må **provokasjonen** skje med relevant svevestøv. ... La oss for enkelthets **skyld** kalle dem capsaicinreseptorer. ...

I et kjøkken fra Ikea

I Norge brenner satanist-fjortiser ned kirker for moro **skyld**. Norske kunstnere risikerer ingenting med sine «**provokasjoner**», ...

Alt lys på Vilks

Provokasjoner for oppmerksomhetens **skyld** mister fort interesse dersom de ikke skaper noe arbeidsrom for dem som kommer etter. ...

Sensorveiledning teorioppgave nr

Nødverge-instituttet regulerer avvergelsen - **provokasjonen** omhandler ... Det kan for ordens **skyld** nevnes at det er annet alternativ i § 228, ...

Hinduister går amok etter at dansk provokatør spiste biff ...

... Vi fordømmer i sterke ordelag denne høyst sårende **provokasjonen**. ... sauen for den saks **skyld**, er naturligvis ikke en utrydningstruet art, ...

Min Mening

Men det er forskjell på **skyld** og årsak, med det mener jeg at karikaturene har har ikke noe med **provokasjon** å gjøre, men et forsvar av ytringsfriheten. ... disse tegningene for **provokasjonens skyld**, men for ytringsfrihetens **skyld**. ...

NRKs Sidsel Wold øver vold mot sannheten og mot jødene

... den omtalte mobbing fra arbeidskamerater i NRK, men uansett er dette ikke jødenes **skyld**. ... Venstreorienterte **provokasjoner**: Wold fortier at frafalne jøder fra ... Det som foregår er **provokasjon** og antisemittisk demonisering under ...

Oslo, 31

Provokasjonen gjentas herved. For ordens **skyld** vedlegges et eksempel på blankett RF-1053. Bilag 4: Blankett RF-1053B – Fradrag i skatt for ...

Se opp for statens anarkister

... hemmelige tjenester har vært involvert i **provokasjoner** retta mot landets anarkistmiljø. ...
og han la **skylden** for den første bombeeksplosjonen på dem. ...

[Lastet ned 2. juli 2009]

Utdrag fra Påkallelsen av Bartholomæus Pantgartners oppdagelse (s. 101-103)

olav løkken reisop

m/ korrespondanse:

Olav Løkken Reisop til skjonnitt, Filologen [vis detaljer](#) 26. juli [Svar](#)

PROVOKASJON

Hei, her kommer et utkast til et mulig bidrag (– jeg tar med glede i mot forslag til forbedringer og endringer!). Siden jeg har angrepet temaet litt på skrive, føler jeg behov for å si noe om den vedlagte teksten.

I forrige nr. av *bøygen* (tema: aktivisme) skrev jeg et slags fiktivt intervju med Matias Faldbakken hvor intervjuer og MF diskuterte aktivisme. Naturlig nok sporet "samtalen" over på provokasjon (jeg gjenfinner også denne kombinasjonen, "aktivisme og provokasjon", på idé-listen deres), og MFs påstand (som jeg har sakset fra *Snort stories*) var at provokasjonen er en dødfødt strategi i dag, sannsynligvis fordi det ikke lenger finnes noe reelt borgerskap å opponere mot:

"Det er kun dypt inne i kunstforståelsens avsidesliggende rom og skitne små bettekott at kunstneren oppfylder sin to-punkts avtale med borgerskapet: 1) opp på bordet, 2) ned med buksene. FACE THE FACTS. Krystallglassene veltet og borgerne snur seg vekk i sjokk og vantro. De får røsket rundt på sine konvensjoner og fastgrodde tankemåter – og med dette sjokket kommer de til selvinnsikt vedrørende sine tilstivnede, meningsløse og gjerne amoralske liv."

Da jeg så at neste nr. av *Filologen* skulle dreie seg om provokasjon, så jeg det som en mulighet til å følge tematikken (knyttet til umuligheten av å provosere) ett skritt videre. For jeg er nemlig ikke overbevist over MFs påstand (om repressiv toleranse). Jeg tror kanskje det er mulig å provosere likevel, men kanskje ikke i form av vold eller pornografi – heller i form av noe ferdig og reaksjonært, en slags lengsel tilbake til en mer helhetlig og ordnet verden.

Derfor har jeg skrevet en tekst som nettopp uttrykker (forhåpentligvis) en slik lengsel etter en transcendent verdensforståelse (slik Lukács kaller det) og som kanskje inneholder noen andre (mer eller mindre) provoserende undertemaer.

Teksten har dessuten ordet "påkallelse" i tittelen (som står i nær forbindelse med det å provosere ("fra lat. 'kalle fram, utfordre', av 'pro- og vocare 'kalle'")).

Det er også verdt å nevne at (også) denne teksten, i likhet med den forrige jeg hadde på trykk i *Filologen* (samt den forrige i *bøygen*) er en pastisj som legger seg svært tett på originalen – en nærhet jeg ikke har gjort noe forsøk på å skjule (se f.eks. tittelens sideangivelse) og som kanskje kan provosere i egenskap av å være en slags kopi eller omskrivning av originalen.

Beste hilsen
Olav Løkken Reisop

[Svar](#) [Svar alle](#) [Viseresend](#) Olav er ikke tilgjengelig for nettpat

Filologen Tidsskrift til Olav [vis detaljer](#) 27. juli [Svar](#)

Hei Olav,
jeg kan med dette bekrefte å ha mottatt tekst fra deg, det er topp! Tusen takk,
hilsen Susanne

2009/7/26 Olav Løkken Reisoop <olav.reisoop@gmail.com>
- Vis start tekst -

[Svar](#) [Videresend](#) Olav er ikke tilgjengelig for nettpat

Filologen Tidsskrift til Olav [vis detaljer](#) 2. aug. [Svar](#)

Hei,

Da har jeg lest teksten din. Synes den er bra. Men jeg er noe usikker på om leserne vil fange "det provoserende" i teksten din, som er, om jeg forstår deg rett, hovedpersonens prosjekt. Vil de synes at hans søken tilbake til noe fortidig og ordnet er provoserende? Eller vil de bare finne "annerledesheten" hans gal? Hva synes du om vi eventuelt publiserer teksten sammen med eposten din?

Jo, red.

NB1: Teksten er en pastisj på hva?
NB2: Jeg leste MF-intervjuet som et faktisk intervju og da jeg leste eposten din ble jeg ganske overrasket!

[Svar](#) [Videresend](#) Olav er ikke tilgjengelig for nettpat

Olav Løkken Reisoop til Filologen [vis detaljer](#) 2. aug. [Svar](#)

Takk for tilbakemelding!

Du peker på et par veldig viktige punkter, Jo, som jeg ønsker å utdype:

Det er selvfølgelig mulig å smøre eksrementene sine utover offentligheten og håpe at det skal provosere noen, eller bevise, slike MF gjør, at ALT heller blir lest og tolket i beste hensikt, at de såkalt STØTENDE uttalelsene EGENTLIG har et hederlig siktemål, og at selv ikke vold, pedofili, nazisme eller tungt rusmiddelbruk makter å vekke de minste reaksjoner. Leserene er blaserte, eller borgeren er tolerant, slik Adorno formulerer det, fordi han så altfor godt FORSTÅR, har sympati, gjenkjenner svakhetene, er et satt, kvalmt, mett og GJENNOMSYMPATISK individ (som tror på FREMSKRITTET). Og til forskjell fra et mer «tradisjonelt» borgerskap besitter ikke dette individet noen former for DANNELSE; han har ingen MORAL, ingen NESTEKJÆRLIGHET, ingen HØYERE idealer han streber etter. (OG det er som Adorno skriver et annet sted om gnieren, at det finnes to forskjellige typer: den ene, den klassiske, gamle gnieren, Onkel Skruetypen som ikke unner noen, verken seg selv eller andre, noe som helst, som er millionær og TIGGER; og det finnes den andre, han som ikke unner noen noe som helst, men som ikke nekter seg selv den største luksus.)

På den annen side: Det kan se ut til at visse REAKSJONÆRE uttalelser likevel virker støtende (om man virkelig ønsker å provosere ville det vært mest hensiktsmessig å snakke om Herrens gjenkomst og dommedagsharme som skulle ramme hver og én av oss, eller i det minste sitert noen apokryfe tekster: «La oss sette ham på prøve, la oss plage og krenke ham, så får vi se hvor from han er, så kan vi prøve hans tålmodighet»). Man kan feks. snakke imot tegnets todeling, tro at språket representerer verden, og oppoanere mot forestillingen om at GUD OG MENING HAR FORLATT VERDEN OG SPRÅKET HAR SLÅTT FØLGE MED DET SAMME. Utenfor Oprahs bokklubb er det ingen som orker å høre om mystiske sammenhenger eller høyere makter (med mindre det dreier seg om noe så folkelig som en healer fra trøndelag, pakket inn i glansa smussomslag, og solgt som en slags nyborgerlig eskapisme).

Derfor har jeg forsøkt å beskrive en person som setter seg fore å gjenkode verdens helhet, lik dannelsesromanhelten, og som prøver å finne noe overskridende og guddommelig i en BLÅ, KLAR og TOM tilværelse (eller himmel); han vil PÅKALLE høyere makter, men ironisk nok (og muligens en anelse «provoserende»), «lykkes» han; han får i hvert fall et glimt av NOE, men han retter ikke blikket mot himmelen, han graver seg isteden nedover, hører lyden av hover som knirker, ja, det er vel nesten så han kjenner lukten av svovel der han holder på «under» Gamle Aker Kirke.

NB1: Jeg har egentlig ikke så lyst å avsløre det fordi jeg tror teksten kan fungere fint på egenhånd, uten å kjenne foreleggene, men om noen likevel skulle gjenkjenne det, er det også fint. Sideangivelsen viser at jeg ikke akkurat forsøker å skjule det heller, men bare vrir og vrenge på originalen, og ikke minst gjengir det som om det var mitt eget. (Likevel kan jeg rope noe: Språklig etterligner jeg, én forfatter, idémessig én annen.)

NB2: Artig at du sier det, da føler jeg at det funket. Intervjuet bestod av mine spørsmål, men sitater fra MFs egne tekster. Adorno og Ibsen, samt svar han har gitt i andre intervjuer. (Tror jeg gikk gjennom alle intervjuer han noen gang har gjort for å prøve og finne forsnakkelser og selvmotsigende utsagn.)

Beste hilsen

Olav

PS: Det er helt greit for meg om dere vil publisere eposten min sammen med teksten; dere kan gjerne trykke hele korrespondansen mellom oss for den saks skyld.

[← Svar](#) [→ Videre send](#) Olav er ikke tilgjengelig for netprat

★ **Filologen Tidskrift til Olav**

[vis detaljer](#) 2. aug. [← Svar](#) ▼

Hei,

Jo, jeg tror jeg fanget poenget ditt. Og det er bra at du ikke søker de "typisk" provoserende temaene når du skal skrive om provokasjon. Om det fungerer i den konkrete teksten, er en annen sak. Jeg er litt usikker, men det kan vi jo prøve ut på leserne eller hva?

Jo

NB1: I don't have a clue.

NB2: MF har ikke blitt provosert i ettertid?

[← Svar](#) [→ Videre send](#) Olav er ikke tilgjengelig for netprat

★ **Olav Løkken Reisop til Filologen**

[vis detaljer](#) 3. aug. [← Svar](#) ▼

Enig i det du skriver; teksten fungerer kanskje ikke tilfredstillende som en provokasjon, eller i hvert fall ikke i like STOR grad som jeg ønsker, og det kan være veldig interessant å teste dette på leserne og på den måten skyve problemstillingen ut i det «performative».

Hvis det er slik som du antyder, at man isteden leser hovedpersonens søken som et symptom på galskap, så sier jo ikke dette rent lite: Avviket må normaliseres osv.; man (fureren/borgeren) *instituerer* på at dette er galskap, at det ikke kan være noe annet, at noe høyere kan virkelig ikke finnes; for det ville ha vært det virkelige sjokket, den Store provokasjonen, den Sanne Oppdagelsen som hadde velte de tilstivnede forestillingene skikkelig over ende (i likhet med krystalglassene). (Et eks.: I Ricard Yates *Revolutionary Road* møter vi John Givings som nettopp er «sinnsyk» ifølge rådende normalitet i forstadshelvetet. Det som jeg finner særlig interessant med John Givings, er at det virker som om han har fått en innsikt om at noe mangler i USA, at den transcendenten man søkte på 1800-tallet i Europa ikke lar seg oppspore i USA fordi landet ikke har noen egen kjerne, ingen guder, bare en religion basert på sykdom og sjelegranskning (foruten selvrealisering selvfølgelig): «This country's probably the psychiatric, psychoanalytical capital of the world. Old Freud himself could never've dreamed up a more devoted bunch of disciples than the population of the United States — isn't that right? Our whole damn

culture is geared to it; it's the new religion; it's everybody's intellectual and spiritual sugar-tit.'» Riktignok er det Frank Wheeler som sier dette. Men det er vel også denne typen erkjennelser hos Frank som gjør at John (for en stund) opplever et slags sjelig broderskap mellom dem.)

Tolkningen som insisterer på galskap (hos min hovedperson) blir da kanskje (og desverre) en del av den samme repressive toleransen vi har vært inne på tidligere. Og Apropos Faldbakken: Hvor Machts «fiender» (*i Macht und Rebel*) forsvinner sporløst i natten og tåken, kan det samme kan sies om romanens meningsmotstandere. Om enn resepsjonen var blandet, maktet den ikke å provosere skikkelige. Umuligheten av provokasjon ble også et av Øystein Rottens ankepunkter i debatten som fulgte etter Rottens anmeldelse av *Macht und Rebel*: «Den litterære provokasjonen er en dødfødt strategi, sier Rottem» (Mikalsen, *Dagbladet* 13.10.2003). Faldbakken svarte at han heller ikke ønsket å provosere, men å tematisere provokasjonen: «I miljøene jeg beskriver er provokasjonen fullstendig inkorporert. Mitt prosjekt er delvis å vise at det ikke er noe som provoserer lenger» (*Dagbladet* 13.10.2003). Som Faldbakken trolig påviste, leses *Macht und Rebel* i beste hensikt. På denne måten flyttes problematikken om provokasjon, eller fraværet av provokasjon, fra det tematiske og over i det PERFORMATIVE: «Den fungerer også som en slags bevisførsel for hvor vanskelig – eventuelt meningsløst – det er å skulle konstruere en provokasjon i form av et kulturelt produkt, som for eksempel en roman» (Faldbakken 2005:88). Romanen utsier med andre ord at provokasjonen er umulig fordi den godtas og vil tas til inntekt for å være velmenende. Forestillingen om kunsteren som en provokator som vekker borgerskapet opp fra en slumrende tilstand, er det derfor få som slutter seg til i dag, noe Faldbakken gjør rede for i «En hypnagog visjon av kunstneren som byråkrat»: «Vesten står med begge bena opp i en situasjon der en dress subkulturer [...] tilbyr uoversiktlig mange alternativer for radikal selvfornyelse og innsikt. Kunstneren har offisielt oppgitt kampen om det øverskridende kulturprodukt» (90).

Forsøket på å unndra litteraturfeltets konvensjoner (noe som kan gjøre Faldbakken uangripelig) kan riktignok leses som en slags provokasjon og som et oppror, men som lesere godtar vi ikke dette opprøret uten videre; vi tyr til tradisjonen og forsøker å dekode eller naturalisere teksten – med andre ord foretar vi en bevegelse fra tekst til virkelighet (Culler 2002). Fortolkningen kan også dreie seg om å avdekke tekstens parodi, ironi og intertekstuelle forbindelser som åpner for en lesning knyttet til tekstens poetikk. I samtale med andre tekster, sier teksten noe om seg selv, eller om den underliggende teorien den forsøker å belyse. Påstanden om at romanen er konseptkunst som forsøker å virke undergravende på romantradisjonen, tilbakevises fordi vi som lesere *gjenkjenner* teksten med den kompetansen vi har fra andre tekster. Romanen, eller rettere sagt lesningen, demonstrerer dermed at også denne formen for oppør og subversive strategier feiler. Rasul/Faldbakkens polemikk kan derfor forstås som en problematisering av hvordan litteraturfeltet, og forsåvidt enhver institusjon, ethvert verdisyn og enhver «dannelse» konstituerer og reproducerer seg selv. Bare negasjonen gjenstår.

NB1: Spiller kanskje ikke så stor rolle.

NB2: Jeg veit at han har fått teksten tilsendt. Men det er også alt jeg veit om den saken. La oss si det sånn: Hvis han hadde latt seg provosere så ville det virket temmelig pøletisk. Og dette veit han. Så hvis han er irritert (noe jeg forsåvidt tviler på), så holder han klokelig munn.

Beste hilsen

Olav

- Vis innertid tekst -

← Svar → Videre send Olav er ikke tilgjengelig for nettpat

★ Filologen Tidsskrift til Olav

[vis detaljer](#) 5. aug. ▼

Jepp, la oss nå skyve dette ut i det performative. Det er heller ikke umulig at vi kommer til å trykke denne korrespondansen på et eller annet vis. Hvis det er noe du vil forandre på i selve teksten, må du gjøre dette innen søndag. Jeg har ikke noen flere innvendinger (om man da skulle kalle denne første for en "innvending"). Etterpå går den til korrektur.

Jo

← Svar → Videre send Olav er ikke tilgjengelig for nettpat

Det var dager da jeg ikke møtte andre enn svaksynte på gatene. Allerede da jeg så den første med briller strene nedover Uelandsgate, fikk jeg straks en forutanelse, og etterhvert som jeg luntet meg oppover mot Sagene, før jeg dreide av mot Blindern, begynte de å strømme til fra alle kanter: Fra hospitet over Thranen kom unggutter med Woody Allen-briller ramlende ut, den ene etter den andre, mysende mot en klar og blå og tom himmel; fra Lovisenberg Sykehus, litt lenger oppe i gata, kom det et jamt sig av eldre sykepleiere med store spraglete briller og diakonisser med små lesebriller hengende og dingle over brystene; og vel oppe på Blindern svermet det av studenter, jenter så vel som gutter, med tykke briller med tunge innfatninger. Det var som om alle hadde tatt skade av et blendende kaos, som om omgivelsene hadde satt spor i øynene, ripet opp hornhinnene deres, slik at verden fikk fortone seg som en frastøtende forvrengning av en forfatters oppvekst.

Andre dager var det bare narkomane med amputerte lemmer som møtte meg på vei til Universitetet, det var fullt av dem, de kom hinkende ut av hospitet eller humpende på krykker langs Ring 2. På godværsdager var det bare fylliker å se; de lå lange og utslåtte

i sola langs min faste rute. Ansiktene deres var hovne og sprukne; det rant puss og verk fra dype søkk og porer under øynene; de gjorde grimaser straks de så meg, de grøsset seg og sendte meg stygge blikk. Andre dager var det ikke annet enn utmagrede rumenske tiggere å skue, de skreik i øynene på meg, mislykkede kunstnere og forfattere, kanskje særlig forfattere, upubliserte, miserable og fortapte, som hadde kommet til Norge, som hadde kommet til Oslo, som en siste utvei, etter å ha forsøkt å gjenkode verdens helhet, og som ønsket å lokke høyere makter tilbake til verden ved å gjenskape barndommens tomhet, den gudsforlatte oppveksten i en kummerlig leilighet eller et forfallent hus klemt mellom Bucurestis høyblokker. Selvfølgelig var disse forfatterne dømt til å mislykkes; de kunne vise fram brennmerkene på brystet, en munn full av råtne tenner, gule sårskorper på armene, grovt forkrøplede hender forbundet med tråd som pølser — fingre som en gang hadde virket i kunstens tjeneste, stumper som nå tjente et annet formål: Vekke avsky, men også medlidenhet for å få den forbipasserende til å kaste penger i et pappkrus fra Deli de Luca, en slags syndenes forlatelse, eller et avlat for å bøte på en grå og retningsløs samvittighet. De rumenske tiggerne satt der med sin tilgjorte skjelving og ventet på pen-

gene, men fra meg kom det ikke annet enn svimlende tanker som ingen noen gang kom til å ta del i: Jeg tenkte på Oslo, jeg tenkte på hvordan hele byens befolkning var lemlestet eller merket, og hvordan jeg umulig kunne se hvilke tatoveringer som var etset dypt inn i huden på min egen rygg, under hår, svette, talg og kviser, tegninger som med årene forsvant stadig dypere, fra epidermis til dermis til subcutis, og som snart, om noen år kanskje, ville bli helt usynlige.

På vei hjem fra Blindern kunne det hele gjenta seg: De svaksynte, de narkomane, de alkoholisererte, eller de rumenske tiggerne kunne sitte i hopetall i Ulvetrappa ovenfor hospitet eller stå og vente på meg i krysset ved Kiellandsplass for å slenge tapre visdomsord etter meg idet jeg skyndet meg forbi dem: «La oss sette ham på prøve, la oss plage og krenke ham, så får vi se hvor from han er, så kan vi prøve hans tålmodighet.»

Hver gang jeg hadde vært ute på denne måten, på vei til eller fra lesesalen, kom jeg alltid tilbake hit, til leiligheten min, hvor alt så ut til å ha stått stille gjennom århundrer. Leiligheten var tilbakeført til sin opprinnelige form og strålte igjen slik den

hadde gjort da gruvemester Bartholomæus Pantgartner bodde her for å administrere letingen etter sølv under Gamle Aker Kirke. Selvsagt var bygningen modernisert; det var installert strøm og vannklosett, den var først delt i to, så i fire, både horisontalt og vertikalt var huset skåret tvers igjennom, men ellers var alt det samme. Langsomt hadde jeg klart å gjenskape den opprinnelige atmosfæren: Først fikk jeg tak i de riktige eikemøblene, gradvis falt stuen på plass, og til slutt, som selve kronen på verket, klarte jeg å spore opp gruvemesterens barbersaker. Serviset var også på plass, og vegguret som hoppet over det tolvte slaget ved midnatt var selvsagt montert, smurt og trukket opp innerst i stuen. Jeg bodde riktignok bare i en fjerdedel av gruvemesterens gods, men det var nok, det var mer enn nok, mer enn nok plass å fylle med gruvemesterens tekniske redskaper, små ubestemmelige tenger og måleinstrumenter brukt til å bestemme, eller i det minste anslå, steinmassenes tetthet, egenvekt og potensielle sølvandel. Jeg hadde kartonger fulle av kart over gruvene, over skjemaer og periodiske systemer langt mer intrikate og sammen-satte enn det jeg kjente fra skolen og som gikk under navnet Det Periodiske System; i Bartholomæus Pantgartners etterlevninger, som jeg hadde fått kjøpe av hans siste

etterkommer, fantes det fem forskjellige oversikter over grunnstoffene, eller rettene sagt over grunnstoff jeg aldri hadde hørt om tidligere (Zoytum, Boksikka, Baurji, Lyak, Juikol, Hikasdrytt, Plikolineus, for å nevne noen, alle med svimlende elektrontall i ytterste skall) og som av grunner jeg ikke kjente var gått tapt. Hver kveld satt jeg med kartene og tabellene foran meg og ventet på en åpenbaring; jeg lette etter skjulte koder, etter sammenhenger, etter et bakenforliggende system som skulle si meg noe om hvorfor blant annet Zoytum, Boksikka, Baurji, Lyak, Juikol, Hikasdrytt og Plikolineus hadde forsvunnet fra jordens overflate.

Gruvemesterens bolig, godset, nå bygården, som jeg hadde kjent til helt siden jeg var en unggutt, som jeg hadde gått i vide kretser rundt den gang jeg ennå ikke hadde noen anelse om at jeg en vakker dag skulle gi opp alt for å gjennomføre drømmen jeg alltid hadde hatt: Å bo i gruvemester Bartholomæus Pantgartners hjem, høre knirken av hans hov idet det trakk tungt fra gamle vinduer, være omgitt av massive eikemøbler (seng, skjenk, spisebord, stoler og skatoll), der jeg i luksuriøs stillhet skulle leve et underjordisk liv; der jeg skulle forsøke (slik jeg alltid kommer til å forsøke)

å komme tilbake dit ingen har kommet tilbake, å huske det ingen klarer å huske, å forstå det ingen kan forstå: Hvor mening tok veien. Og ikke minst ønsket jeg å påkalle høyere makter, lokke gudene tilbake, slik de rumenske tiggerne snakket om.

For fem år siden kjøpte jeg leiligheten og begynte straks den langsomme gjenskapelsen av Pantgartners bolig. Først når tingene var på plass, i sirlig orden, kunne jeg sette meg inn i arbeidet hans, og etterhvert kunne jeg begynne å skrive ned funnene mine, føre dagbok over mine egne bevegelser i kartene — reiser som stadig ble farligere og farligere ettersom jeg beveget meg lenger og lenger inn i forestillingen av gruvene. Skrivningen artet seg raskt som en loggbok ført i pennen av en forrykt sjøkaptein, en slags Nemo, der han trengte dypere inn i grunnen under Gamle Aker Kirke. Først skrev jeg noen timer hver morgen, før jeg våget meg ut blant den lemlestedede befolkningen og opp på Blindern, deretter noen timer om ettermiddagen, og til slutt skrev jeg meg gjennom hele nattas krampetrekninger og mareritt, som om bare mørket kunne mane fram gruvemester Bartholomæus Pantgartners borer.

Jeg skriver ved spisebordet som jeg har skjøvet foran vinduet, mens senga er sky og tilbaketrukket, i det mørkeste hjørnet av rommet. Senga er det dypeste dype i gruvemesterens bolig. Skatollet er bare en beskyttelse for senga. En mur mellom søvnen og verden utenfor. Værelset er trangt, men til gjengjeld er himlingshøyden mer enn tre meter; utenfor herjer den monstrøse byen med sitt konglomerat av omskiftende bygningsmasse som trosser økonomenes pessimistiske prognoser og reiser seg mot en like omskiftende himmel; skyene driver så fort forbi at de ikke rekker å forestille dyr eller eventyrlige skapninger. Denne loggen, som stadig mer, som råte eller sopp brer om seg og forpester de hvite sidene med tunge og svarte spor, er gruvemesterens svette, sæd og tårer som griser til en lidende manns laken. Utstrakt som et stykke fuktig pergament, såvidt ruglete, små krøller, forhøyninger i landskapet, på en ramme av tre, kan også lakenet være et kart over de forlatte sølvgruvene, over Pantgartners hemmelige liv, med store hvite områder og gulnede felt, ikke noe annet enn sjakter og utgravninger med entydige navn, deltaer og årer av sølv, elver av sølv og ørkener av sølv, som et dyp hvor kaoset ikke finnes: Enhetens sjakt og Meningens dybde. Rue overflater, rene og likevel fulle av byens sekreter, av studen-

tenes talg og fyllikenes svette, av tiggernes urin som får renne i sølvskimrende striper, av sperm og spytt som langsomt, etterhvert som det får dryppe og vokse, danner stalakitter og stalamitter i gangene, og alt dette som til sammen former et tenkende vesen dypt under Gamle Aker Kirke. Det skrukkete lakenet på senga og sidene i loggboka, gjort ugjennomskinnelige av stripene fra pennen, av blodet jeg smører utover sidene, skulle vikles inn i hverandre og gjennomtrengte hverandre i mitt klar-sinn. Og hvis jeg bare strakte Pantgartners hjernebark utover lakenet, ville jeg dekke det helt, som et pledd av pergament, et stort hvitt ark, gjennomløpt av strimer med blod, av arachnoidea, kapillærårer i et beskyttende lag, med elektriske impulser som skytes mellom nervecellene i 430 km/t og som får sengen til å gnistre. Og hvis jeg heller skar Pantgartners hjerne i småbiter og forbandt den mellom to permer som en gruves bibel, ville denne teksten tre fram av spinalvæskens klargjørende virkning, som et nett av svette, elskov og forakt.

Jeg velter meg i lakenet, drar skjøtene opp av sengen, ruller meg i det, berører madrassens rue overflate, kjenner halmstråene som stikker meg og loppene som har formert

seg, blitt mange, og hvis forfedre fikk
Bartholomæus til å våkne av den samme
kløen som rir meg, som får meg opp av
sengen og ned i gruvene og som gjør at jeg
fortsetter å tyde kart og tabeller og nøysomt
føre logg over funnene mine. Jeg skriver til
jeg synker sammen over arkene; jeg våkner
et øyeblikk og kaster meg igjen ned på senga
og trekker etter meg, i min fragmentariske
hjerne, tråden dannet av bokstaver, dan-
net av skyttelen, av pennen, et spindelvevs
mønster som smelter sammen med drøm-
mens uendelige nettverk og som skaper,
for et øyeblikk, fliken av en helhetlig
livsanskuelse, et syn, et glimt av det høye.

*sangen 'this
is how we
walk on
the moon'
av arthur
russell*

audun mortensen

hva synes diana ross egentlig om norge

har diana ross 'baksnakket' norge før

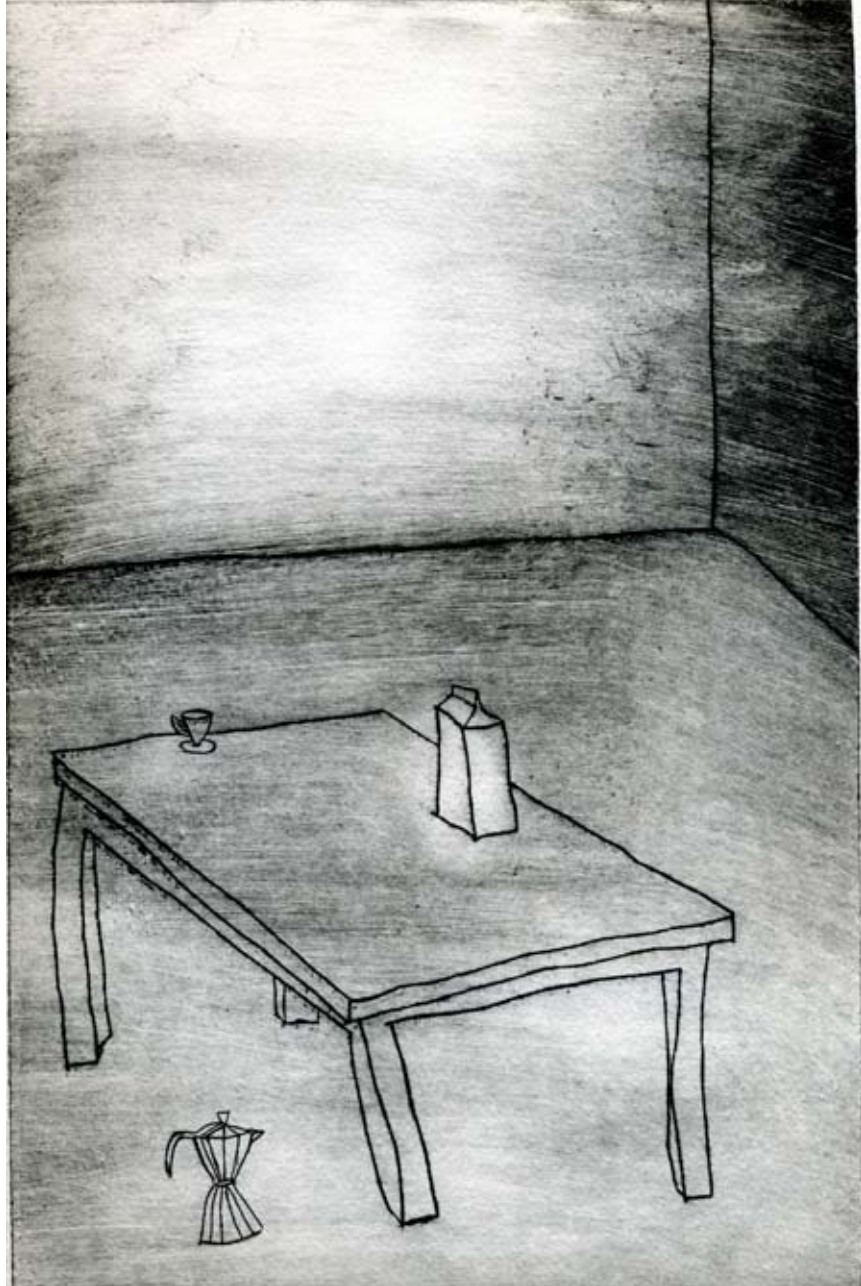
har diana ross vært i en sosial situasjon hvor hun har følt seg 'tvunget' til å si noe negativt om norge

har vi grunn til å være flau og/el engstelige

kan dette i så fall være et påskudd for oss å bli mer intime

hvor mange har diana ross ligget med

ill. frøydis sollid simonsen

*diktet mitt lurere
på hvordan det
kan bli en 'kult-
klassiker' uten å
ta en overdose*

audun mortensen

diktet mitt våkner og føler seg 'opp-
sagt' selv om det ikke har hatt
jobb, det ville vært 'absurd'

diktet mitt går i butikken for å
kjøpe brød og appelsinjuice

diktet mitt blir stående foran brød-
hylla og stirre med et 'tomt blikk'
på de forskjellige brødtypene

diktet mitt føler seg 'tomt innvendig' av
å stirre på de forskjellige brødtypene

diktet mitt forsøker å velge 'vilkår-
lig' og føler seg 'relativt eksperimen-
telt' av å velge et 'vilkårlig' brød

diktet mitt spør seg selv om hvil-
ken dag det er og lurere på om det skal
føle seg 'alternativt' av å ikke være
100% sikker på hvilken dag det er

ill. ane steinsholt hem

diktet mitt forsøker å innbille seg at det er 40% sikker på hvilken dag det er, selv om det egentlig er 95% sikker på hvilken dag det er

diktet mitt vurderer å kjøpe en pakke med kondomer bare for å observere ansiktsuttrykket til personen som 'sitter i kassa'

diktet mitt får 'prestasjonsangst' og ombestemmer seg og føler seg 'mislykket' men tenker 'eg er ikkje redd eg er ikkje redd'

diktet mitt blir forvirret av å ha 'tenkt på nynorsk' men tenker 'shit happens' og går ut av butikken og håper at det ikke møter noen det er 'på hils med' før det har kommet seg tilbake til rommet sitt og lukket døra

diktet mitt føler seg som en av musikkvideoene til blink 182

diktet mitt har mest lyst til å føle seg som håret til vokalisten i echo and the bunnymen

diktet mitt føler seg som en 'gimmik'

diktet mitt lurere på om det vil få et 'nervøst sammenbrudd' på lesesalen i løpet av uka

diktet mitt lukker øynene og drømmer om å være på interrail i øst-europa

diktet mitt er egentlig en epost og vil aldri bli sendt

diktet mitt vurderer å bruke utropstegn eller stor forbokstav eller la være å bruke anførselstegn for å gjøre seg 'uforutsigbart' og 'out of character'

diktet mitt er bekymret for at det ville ha blitt oppfattet som en 'gimmik'

diktet mitt er bekymret for at dette vil bli oppfattet som en 'gimmik' også

diktet mitt er egentlig en 'gimmik' som aldri vil bli sendt

diktet mitt mistenker at forrige linje var en 'freudian slip'

diktet mitt er egentlig en epost som aldri vil bli sendt

diktet mitt har egentlig lyst til å være 'chick lit'

diktet mitt vurderer å flytte til kreuzberg

diktet mitt er nå på craigslist og leter etter et ledig rom i kreuzberg for ~300€ i måneden

diktet mitt blir usikkert/nervøst av tanken om at neukölln muligens er 'det nye kreuzberg'

diktet mitt har lyst til å gifte seg med et annet dikt, kanskje et 'etnisk tyrkisk' dikt bosatt i kreuzberg/neukölln og ha ubeskyttet sex i en stråhytte på en bryllupsreise til maldivene og aldri ha sex med noen andre igjen

diktet mitt fantaserer om å være i samme hylle som 'svart bok' (1990)

diktet mitt fantaserer om å være i samme hylle som 'alkymisten' (1988) også

diktet mitt oppretter en anonym facebookprofil

diktet mitt stirrer på den anonyme facebookprofilen med et nøytralt ansiktsuttrykk og føler seg som en 'parodi på seg selv' men diktet mitt er ikke sikker på hva det innebærer

diktet mitt finner fem personer på facebook som heter paulo coelho men alle mangler profilbilde

diktet mitt vurderer å søke etter jostein gaarder istedenfor men føler seg for desillusjonert til å gjøre noe mer på internett i dag

diktet mitt vurderer å ta en overdose og 'kryse fingrene' for at det vil få 'kultstatus'

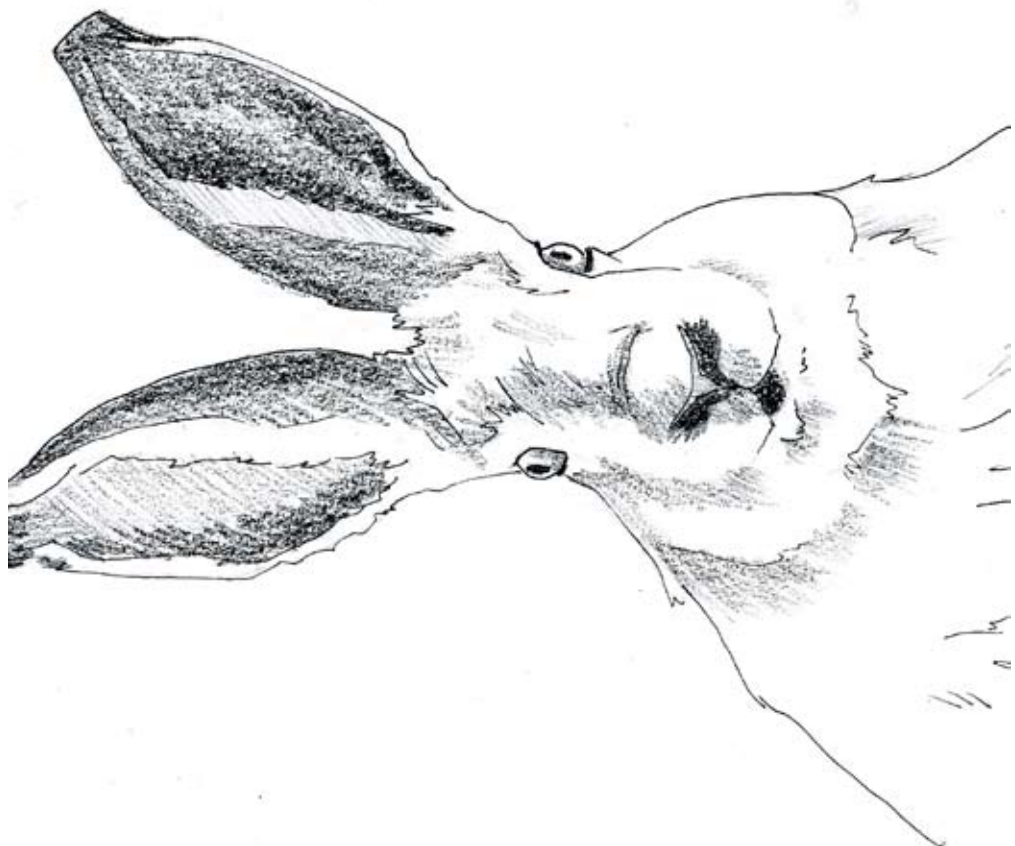
diktet mitt hører på soundtracket til 'donnie darko' (2001) for å bli inspirert

diktet mitt mister konsentrasjonen og logger seg inn på
den anonyme facebookprofilen sin igjen

diktet mitt lurte på om det har rett på uføretrygd

diktet mitt føler seg som en minstepensjonist

diktet mitt har lyst på pappapermisjon

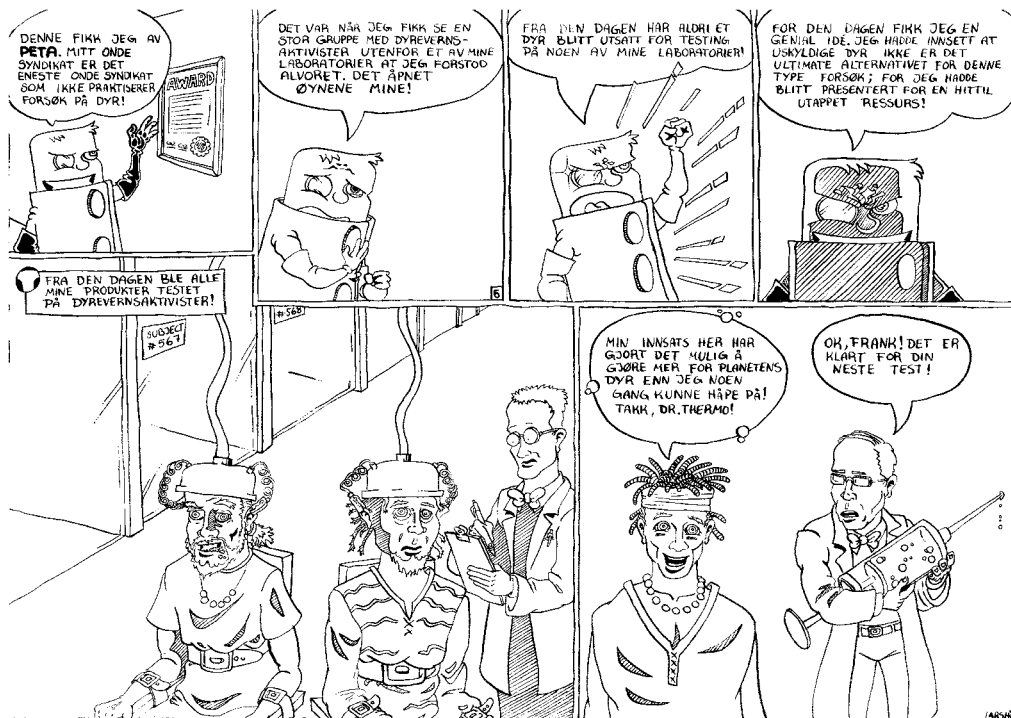

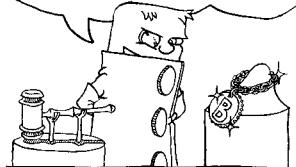
ill. frøydis sollid simonsen

Dr. Thermo nr. 5 & 6

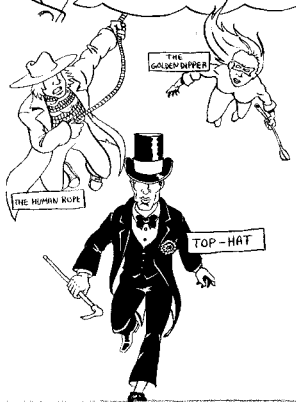
lars hemmingby

IKKE NOE ER BEDRE ENN Å VANDRE GJENNOM TROFEEROMMET OG MINNE OM TIDLIGERE OPPLEVELSER OG PRESTASJONER, DETTE ROMMET ER SOM EN DAGBOK OM MIN ONDE KARRIERE SOM ONDT GENI OG SUPERSKURK.

BIKTIGNOK BLE CAPTAIN ØBER REDDET AV SINE MED-VIGILANTER I ROGUE JUSTICE LIKE ETTER, MEN LINEVEL BLE DETTE ET VENDEPUNKT I MIN KARRIERE SOM SUPERSKURK!

ÅH...THE THERMO-RAY! MIN TROFÆSTE LEDSAGER GJENNOM MANGE ÅR SOM SUPERSKURK. SOM DEN GÅNGEN JEG BESEIRET CAPTAIN ØBER, MIN ERKJENDE GJENNOM MIN KARRIERE SOM SUPERSKURK!

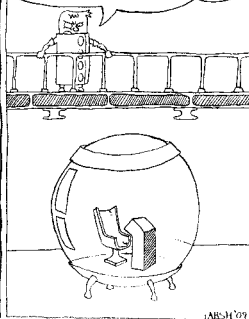
AAAAH! MIN ØBERHET KILDEN TIL MINE KREFTER, FORSVUNNET,, NESTEN FORSVUNNET,, FORSVUNNET!

BWAHAHAH! ONK! SLIK DU HAR ANTYDET, CAPTAIN ØBER, TAPPER DENNE NYLIG MODIFISERTE THERMO-STRÅLEN DEG FOR DINE SUPERSKREFTER,,

...VED Å PARALYSERE DITT ØBER-MUTERTE DNA!

SUKK! MIN TIDSMASKIN DEG VÅN LKNE TRO AT DEG SLEKTE BORT TI ÅR AV MITT LIV PÅ DEN! TRE MEG, TIDSRISER FØRER MED SEG KOMPUSKENTE KONSEVENSER; ALTERNATIVE TIDSLINJER OG BUTTERFLY-EFFEKTER!

HOLD FIKET STØDING, ELVIS! VI MÅ DREPE HITLER-KONG SLIK AT KENNEDY BLIR PRESIDENT OG MED DET GJENOPPRETTE TIDSLINJEN SOM JEG ØDELA DA JEG STJAL OPPIKARTEEN TIL COCA-COLA FOR DEN KOM UT PÅ MARKEDET!

Jomfru- hat

hulda horst

Jeg har ingenting imot Marit Larsen personlig. Jeg er sikker på at hun er en flott person. Jeg var til og med på konserten hennes i sommer og må si at en og annen sang fenget, og jeg kunne ikke unngå å synge med på refrengene. Jeg provoseres derimot av fremstilling av henne og av hennes fremstilling av seg selv. Nå vet jeg ikke hva denne fremstillingen grunner i. Kanskje er hun oppriktig det hun gir seg ut for? Kanskje er det taktisk? Et smart trekk har det sansett vært. Det er vanskelig å ikke like Marit Larsen og jeg har ennå tilgode å møte den gutt som ikke liker henne. Hun er så søt og yndig og har en så vakker stemme at vi alle skammer oss over en gang å ha trodd det skulle bli Marion Ravn

som skulle slå an. Vi vet jo alle nå hvor slem Marion er. Hvordan hun tråkket på Marit og sloss seg frem med albuene først og vi elsker å hate henne akkurat som vi elsker å elske Marit Larsen: Sommerhitenes vidunder, det glemte barn som vi nå endelig har kastet det fortjente lys på. Jeg derimot befinner meg i en stilling jeg føler jeg har vært i tusen ganger før. Jeg hater henne. Jeg provoseres av henne. Akkurat som Kelly i Beverly Hills 90210 provoserte meg. Og Joey i Dawsons Creek. Og akkurat som jeg nylig er blitt provosert av Sookie i True Blood. Og jeg innser at jeg lider av et jomfruhat.

Nå mener jeg ikke jomfru i betydningen den som ikke har hatt sex. Jeg er fullt klar over at Marit Larsen er kjæresten til Thom Hell, og som alle andre jenter på min alder gikk jeg ikke glipp av at Kelly endelig lå med Dylan eller at Joey mistet møydommen til den mer spennende Pacey i stedet for den trygge Dawson. Jeg mener jomfru i forstand av den gode, den søte, den moralske, den rene. På tross av alle nyanserte kjønnsdebatter finnes det fortsatt bare to typer kvinner: Hore og madonna. Vi elsker å hate horen. Marion Raven, Brenda (etter hvert Valerie) og Jen. Og vi elsker å elske madonnaen. Hun som alltid gjør det

riktige. Hun vi alle kan sympatisere med. Ikke bare elsker vi henne som madonna, men vi elsker å se henne miste møydommen, balansere på grensen til det horaktige, ligge med den farlige gutten, ta en sjanse hun før var for redd for å ta, gjøre feil, bli syndig, men aldri mindre søt og uskyldig.

For hvem kan ikke forstå den tandre, uerfarne som havner i klørne på det farlige og mystiske? Den blonde, rene Sookie som havner i vampyrens klør. Vi vet det ikke er hennes feil. Vi kjenner henne. Hun vet ikke hva verden er, hun er så ung, alt skjer så fort. Hun er tross alt bare menneskelig. Og vi vet at når alt kommer til alt så er dette gale steget det steget som skremmer henne og får henne til å skamme seg og til å forstå den riktige vei hun må ta for å finne lykken i det konforme, trygge liv (er det lykke?) i Brandons eller Dawsons eller Sams armer. Og akkurat som vi tilgir henne, tilgir vi aldri den andre, den syndige. Den som kom inn i serien med bagasjen allerede pakket, med dårlige foreldre og arr etter onde menn. Hun er kynisk og skeptisk. Hun er manipulerende og selvdestruktiv. Vi forstår at hun bare søker kjærlighet, men vi vet også at idet hun er i nærheten av å oppleve det så vil hun ødelegge det fordi det ligger i hennes natur,

i hennes historie, i hennes personlighet å ødelegge det. Hun er utemmelig, hun er farlig. Der jomfruen vil temme mannens ville dyr, vil hore helle bensin på bålet og hoppe barbeint på glørne. Ikke gjør henne til din venninne, for hun er så rammet av all erfaring at hun alltid vil stikke deg i ryggen om hun får sjansen. Hun er ute etter å ødelegge for jomfruen, å skade henne som hun selv er skadet. Hun vil ta mannen hennes og låne klærne hennes (som hun så klart kommer til å ødelegge, gjerne brenne) uten å spørre. Den erfarne kvinne blir ikke fremstilt som en klokere kvinne, en som kjenner livet og har lært av sine feil, hun er derimot den som alltid vil gjøre feil, som aldri lærer og som vi håper havner på tjukka før endt videregående og må leve med sine dårlige vaner når det gjelder menn og alkohol.

Mine venner har sagt til meg at jeg er sjalu på Marit Larsen. Jeg angrer på å ikke ha vært den rene, den pene, den ordentlige. Men jeg er ikke sjalu. Jeg er til dels sint for at unge kvinner oppfordres til å ha mer erfaring og følge lystene sine på mange områder i livet sitt for så å bli tvunget til å skamme seg over det i ettertid og presses inn i den ene konforme måten å leve på med den trygge mann ved sin side. Plutselig er

det ikke kult å ha vært den kule jenta på ungdomsskolen lenger. Den som var kulest og den som samlet på seg mest bagasje blir den som skys. Ingen mann vil være med på å bære en tung ryggsekk. Det går jo på stolthet. Han må være den mest erfarne. Og det provoserer meg at vi fortsatt ser så todimensjonalt på livet. Mennesker kan ikke forandre seg. Har du havnet på den gale vei, kan du ikke snu. Men mest så er jeg provosert fordi jeg synes synd på Marit Larsen som alltid er nødt til å representere seg selv som den søte, den yndige, den ufeilbarlige. Selv når hun gjør feil må det vises som noe tilforlætelig, noe forståelig. Selv den reneste blir lurt av mørke krefter.

Hun er jo bare som deg. Og vil hun vinne tilbake din kjærlighet, kanskje til og med styrke den, må hun rykke tilbake, ut av den menneskelige synden, og vise deg at hun er god, hun er ren. Det var en glipp. En fase før hun innså at det beste er det riktige. Og du vil alltid føle med henne, for som oss alle, har hun gjort feil, men hun fant seg selv igjen. Hun gikk fra den gamle Thom Hell, hun fant en pen, ung mann, hun fikk et barn og skrev en diktsamling om fortiden, svik, sorg, feil og veien tilbake, modergleden, kjærligheten, håpet. Jeg

ender opp med å tenke at det må da være relativt bedre å være Marion Ravn. For det første er hun ute av søkelyset og for det andre så forventes det ingenting av henne. Hun kan i hvert fall gjøre hva hun vil.

Ingen nordmenn savnet etter jordskjelvet

Turister frarådes å reise til området.

Ingen nordmenn savnet etter terrorangrepene i USA

Ingen nordmenn skadd

Ingen nordmenn ble skadd under et selvmordsangrep mot flyplassen i Kabul fredag. Norge har for tiden ansvar for drift av flyplassen, og flere mot flyplassen i Kabul fredag. Norge har for tiden ansvar for drift av flyplassen, og flere mannskaper fra Bodø hovedflystasjon jobber der.

Ingen nordmenn blant hotellgjestene

Ingenting tyder på at de var noen nordmenn blant gjestene på hotellet i Mombasa der en bilbombe eksploderte og drepte minst åtte mennesker torsdag.

Trolig ingen nordmenn skadd

Ingen ting tyder på at nordmenn ble skadd i terrorangrepene i London torsdag, opplyser Det norske utenriksdepartementet.

- Ingen
nordmenn
blant de
omkomne

Ingen nordmenn blant
skadde

P4 (Lillehammer): Ingen nordmenn er blant de omkomne eller skadde i togulykken i Kroatia. Det bekrefter Utenriksdepartementet overfor NTB.

Pan – en forteller og en kommentator. Kunstneren som en ”sjelens Vandrer”

ekaterina imerslund

Dette er den tredje av fire artikler om Hamsun og hans Kunstner. Tidligere har jeg skrevet om Kunstneren som hovedperson i romanene *Sult* og *Mysterier*. Denne artikkelen handler om *Pan* og dens hovedperson Thomas Glahn som er av samme slag som Hamsuns to tidligere skikkelser, hovedpersonen i *Sult* og Nagel i *Mysterier*. Den rot- og rastløse Kunstneren er i slekt med en annen skikkelse som forekommer i Hamsuns forfatterskap etter århundreskiftet, nemlig Vandrereren. Det lar seg gjøre å sammenlikne de to skikkelsene og kalle Kunstneren for en ”sjelens Vandrer”.

I *Pan* er det hovedpersonen selv, jegeren og

svermeren Glahn, som fører ordet. Glahn blir riktignok ikke dikter i den skapende forstand i løpet av romanens handling (til forskjell fra Johannes i Hamsuns roman *Victoria*), og han blir ikke heller omtalt som en dikter (til forskjell fra *Sult*-helten). Likevel lar det seg hevde at han i høy grad realiserer sin kunstneriske natur. Først og fremst er det nemlig fortellingsformen – verket er skrevet i første person, til og med i en form som på mange måter ligner en retrospektiv dagbok. Og selv sier Hamsun om sin bok at ”hvert kapittel er et dikt” (1). Det er blant annet dette som tyder på at Glahn er et Kunstnermenneske, en dikter av *Sult*-heltens – og Hamsuns – art.

Glahn beskriver sine egne opplevelser i Nordland, trolig da han til slutt reiser til India og der gjenopplever alt på nytt. Han vender tilbake til sine minner, til sine opplevelser og fantasier, og stoffet strømmer på ham. Det er en tid som både er fjern og veldig nær for ham. Tidsperspektivet er blandet. På første side i romanen gjør Glahn det tydelig at det han skal fortelle om tilhører fortiden:

I de siste dager har jeg tenkt og tenkt på Nordlandssommerens evige dag. Jeg sitter her og tenker på den og på en hytte som jeg bodde i og på skogen... (2).

Etter innledningen glir framstillingen over i vanlig preteritum-fortelling, men, som Willy Dahl påpeker (3), minner fortelleren i kapittel V igjen om hvilket perspektiv han skriver i:

Skal jeg skrive mere? Nei, nei. Bare litt for min Fornøielses Skyld og fordi det korter tiden at fortelle om hvorledes Vaaren kom for to Aar siden og hvorledes Marken saa ut (4).

Det er i dette kapitlet kjærlighetshistorien mellom Glahn og Edvarda innledes. Neste gang Glahn understreker fortidsperspektivet er i kapittel X som begynner slik:

Jeg husker endnu gaat en Dag. Det var den Dag da min Sommer kom (5).

I sin bok *Stil og struktur* drøfter Willy Dahl problematikken om strukturen i Pan:

Hver gang Glahn forteller om – og minner seg selv om – sin høyeste lykkeopplevelse, må han verge seg: Dette er forbi. Leseren får to tidsavstander til beretningen, og resultatet blir en samtidig opplevelse av to følelser: høystemt lykke og bittert vemod. (...) Den store tidsavstanden understreker hvor dypt følelsene går i Glahn. Virkningen er at leseren opplever to jeg-er: en forteller, og en som kommenterer fortelleren” (6).

Med tanke på at fortelleren også er en kommentator for seg selv, kan vi trekke slutningen at Glahn i *Pan* er av samme ”selviagttagende, liviagttagende, selvnoterende og livsnoterende” (7) sinnelag som heltene i *Sult* og *Mysterier*. Slik sier han om seg selv:

Når jeg har mine glade dager da forekommer det mig at jeg skimter langt inne i andres sjæle (...) I flere år har jeg ment å kunne læse i alle menneskers sjæle (8).

Med disse ordene skinner ”iakttakeren” hos Glahn igjennom. Han har også

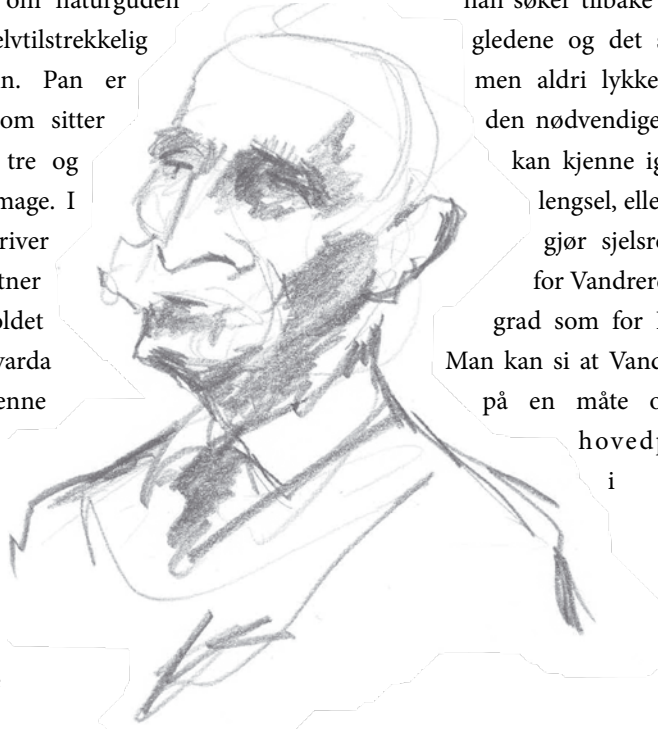
den kunstneriske innstillingen, den selviakttakende og livsnoterende naturen (han fører jo dagbok) som er så kjennetegnende for Kunstneren som figur i Hamsuns forfatterskap (i *Sult*, *Mysterier*, *Pan* og *Victoria*). Jeg var inne på dette i mine to første artikler om Hamsun og Kunstneren.

Også i symbolikken om naturguden Pan slår også et selvtilstrekkelig vesen ut hos Glahn. Pan er den leende guden som sitter sammenkrøpen i et tre og drikker av sin egen mage. I den forbindelsen skriver Walter Baumgartner om kjærlighetsforholdet mellom Glahn og Edvarda at "han vil ha henne bare som stimulans for poetiske og mimoseaktige kompliserte stemninger" (9). Det er lengselen Glahn lever i, ikke

virkeligheten.

Denne lengselen, som kan kalles en metafysisk "sult", kjennetegner også de andre hovedheltene i Hamsuns fire nittitallsromaner: Kunstnerfigurene. Den preger også en annen sentral figur fra Hamsuns senere verker – Vandreren. Det mest kjennetegnende ved Vandreren er at

han søker tilbake til de enkle gledene og det sunne livet, men aldri lykkes i å finne den nødvendige roen. Man kan kjenne igjen samme lengsel, eller "sult", som gjør sjelsroen umulig for Vandreren i like stor grad som for Kunstneren. Man kan si at Vandrermotivet på en måte også preger hovedpersonene i Hamsuns

nittitallsromaner; den går hånd i hånd med deres Kunstner-vesen. Vandringen er ikke heller tilfredsstillende for dem og gjør dem bare enda mer fremmede i tilværelsen. Vandrereren, mennesket som ikke hører til noe sted, bygger på ideen om det isolerte, eller selvisolerende individet. Allerede *Sult*-helten seiler bort fra Kristiania, drevet av sin fysiske sult og sin sjelelige lengsel. I *Mysterier* dukker helten opp i en liten, småborgerlig by som hovedpersonen Nagel. Det blir klart av fortellingen at Nagel har reist rundt i verden og besøkt fremmede byer og land; til tross for dette er hans håndkoffert uten merker. Dette kan tolkes dit hen at reisen ikke har ”satt merke i ham”, i den forstand at de ikke har forandret ham mye. Han søker tilflukt i naturen, men hans ”vandring” er begrenset til korte spaserturer i skogen. Man kan si at Nagel i Pan blir et riktig natur-barn i Glahns skikkelse – en side ved Nagels personlighet som her utdypes og forsterkes. Men til tross for at Glahn lever i harmoni med naturen, blir han drevet til vandring. Han reiser til India, der han skriver om sitt opphold i Nordland og til slutt provoserer en jaktkamerat til å skyte

ham. Glahn kan ikke slå seg til ro, tiden og avstanden kan ikke helbrede hans opprevne sinn.

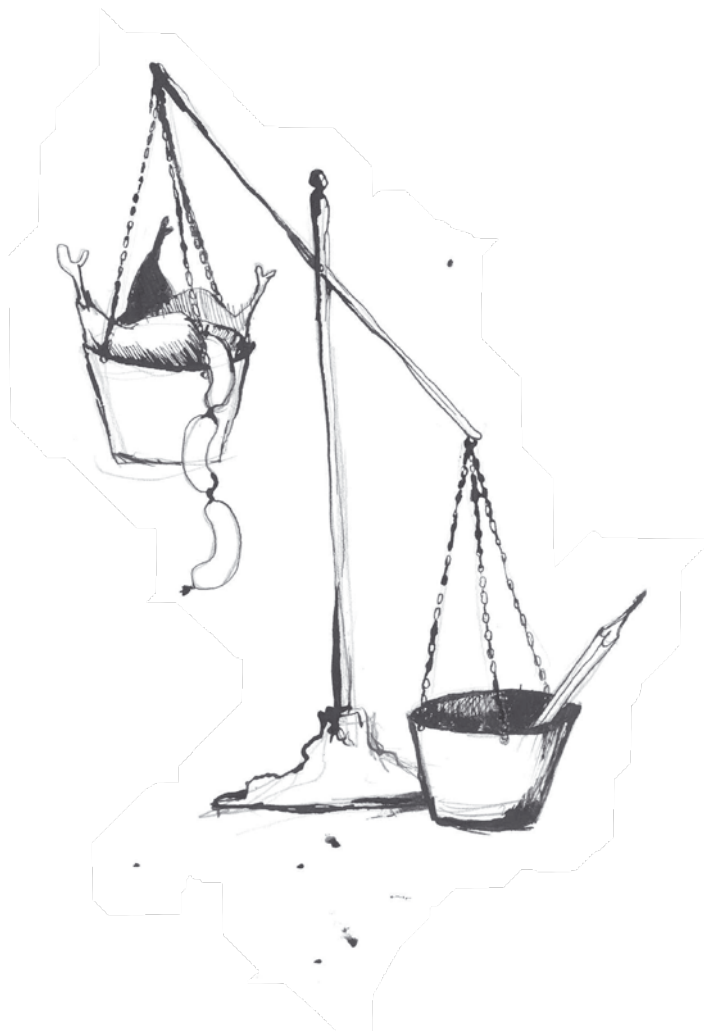
Man kan oppsummere det slik: Reisen i den fysiske forstand fører ikke Kunstneren langt – ikke langt fra sitt indre, sitt mer eller mindre nevrotiske vesen. Landstrykeren finner aldri fred, uansett hvor han drar. Og Hamsun har lagt til et annet aspekt til Vandrer-motivet hos sine hovedpersoner i nittitallsverkene. Hamsuns Kunstnere er på ”skridtløse, sporløse Reiser med Hjærnen og Hjertet. (...) disse Tankernes og Følelsenes Vandringer i det blaa” (10). Det er den indre reisen Hamsun understreker her. Hamsuns nittitallshelter er snarere Vandrere i en sjelelig forstand – i ”Sindsbevægelserne[s]” oppfatning. De er moderne mennesker som er ”i uafladelig indre Bevægelse fra Vuggen til Graven” (11). Hamsun sier videre at ”i disse Individets Nerve- og Sjæleliv foregår mimoseagtige Bevægelser” (12). Det vil si at Hamsuns Kunstnere er overfylt av overveldende inntrykk og intense følelser, indre konflikter og spenninger. Kunstneren

er altså også en slags ”sjelens Vandrer”.

bind 3. Oslo, 2000, s. 336-337

Referanser

- (1) Rottem, Øystein: *Biografien om Knut Hamsun. Guddommelig galskap*. Oslo, 1998, s. 51
- (2) Hamsun, Knut: *Samlede verker*, bind 3. Oslo, 2000, s. 332
- (3) Dahl, Willy. *Stil og struktur. Linjer i norsk fiksjonsprosa gjennom to hundre år*. Bergen, 1995, s. 188
- (4) Hamsun, Knut: *Samlede verker*, bind 3. Oslo, 2000, s. 333
- (5) *Ibid.*, s. 343
- (6) Dahl, Willy. *Stil og struktur. Linjer i norsk fiksjonsprosa gjennom to hundre år*. Bergen, 1995, s. 189
- (7) sitert etter Hamsun, Tore: *Knut Hamsun – Min Far*. Oslo, 1952, s. 149-150
- (8) Hamsun, Knut: *Samlede verker*, bind 3. Oslo, 2000, s. 336-337
- (9) Baumgartner, Walter: *Den modernistiske Hamsun*. Oslo, 1998, s. 70
- (10) Hamsun, Knut: *Fra det ubevidste Sjæleliv, i Samtiden gjennom 75 år*. Oslo, 1964
- (11) Hamsun, Knut: *Psykologisk litteratur (1891)*, i *Norsk litteratur gjennom øyenvitner*, red. av Sigurd Aarnes. Bergen, 1979, s. 65-66
- (12) Baumgartner, Walter: *Den modernistiske Hamsun*. Oslo, 1998, s. 5

ill. lars runar aanestad

Webcomic

anders dahlen

Lektor Steensen

eystein halle

Lektor Steensen var en aktet mann
svært kompetent på sitt fagfelt
og ikke minst populær
blant elevene, for han pleide alltid
å røpe eksamensoppgaven på forhånd

så karakterkurven nektet å legge seg til ro
i den foreskrevne kamelpukkelen over gjen-
nomsnittet

I ledelsen var man selvsagt irritert over
Steensen
og han ble innkalt til rektor som sa: Steen-
sen,
du kan ikke fortsette å røpe hva de skal få til
eksamen
det som skal være skjult må forbli skjult
til tiden er inne

og Steensen lovet at han aldri mer skulle
fortelle
hva eksamensoppgaven ville bli på forhånd
og gikk deretter tilbake til klassen og sa: Jeg
får ikke røpe eksamensoppgaven for dere,
men i dag
skal vi snakke om unionsopløsningen.
Dette

gikk selvsagt ikke upåaktet hen
og nå ble han irettesatt i skarpere ordelag
for at han hadde omgått det pålegget han

hadde fått
og Steensen bedyret at han aldri mer ville si
noe
som direkte eller indirekte avslørte eksa-
mensspørsmålene

og alt lot til å være i orden
til man ved et tilfelle oppdaget
et tilsynelatende harmløst rundskriv fra
Steensens hånd
der første og siste bokstav i hver setning
tilsammen utgjorde eksamensoppgaven

og dermed ble han på nytt inkalt til rektor
og i nærvær av en samlet administrasjon
seksjonsleder samfunnsfag,
samt fagforeningens og foreldreutvalgets
representanter
ble han nå på det strengeste foreholdt alvo-
ret
i at han gjentatte ganger hadde brutt eller
omgått skolens påbud
og i nærvær av de nevnte representanter
måtte han nå undertegne en erklæring

der han i høytidelige former forpliktet seg
til å aldri mer verken muntlig eller skriftlig
røpe eksamensoppgavene for elevene

og skolen anså seg langt om lenge ferdig
med saken

i og med at Steensen nå uten forbehold
hadde forpliktet seg
til å verken direkte eller indirekte,
i ord eller skrift avsløre hva elevene ville få
spørsmål om til eksamen

men ting var nok likevel ikke som de skulle
for karakterkurven oppførte seg fortsatt
merkelig
og etter kang tids undersøkelser ble det
fastslått
at Steensen hadde utviklet et hemmelig
tegnspråk
til å kommunisere med elevene med

to nikk betød ”Svartedauden”
et kast med hodet og høyre hånd løftet betød
”annen verdenskrig”

og denne gangen ble det besluttet
å frita Steensen for undervisningsplikten
gi ham hjemmekontor
og pålegge ham å holde seg unna skolens
område

mens man oversendte saken hans til skole-
styret
for endelig avgjørelse
men stikk i strid med forhåpningene
tiltok uroen ved skolen

for to åpenbare dumpekandidater
fikk på uforklarlig vis toppkarakter
og det gikk de ville rykter
om tankeoverføring og enda underligere
ting

parapsykologiske foreninger begynte nå å
vise interesse
for de merkelige evnene som utfoldet seg
og det kom henvendelser, riktignok diskrete
fra hemmelige tjenester i inn- og utland

men nå hadde skolen fått nok
og det ble vedtatt å sparke Steensen uten
videre

dagen etter avskjedigelsen
sto og han og kastet seg mot klasseromsvin-
duet
som om noe fremdeles var usagt etter alle
hans år ved kateteret
som det fantes et siste uskrevet kapittel i
pensum
som kunne forklare alt

Rektor, som hadde overtatt undervisningen
gikk myndig bort og trakk gardinene for

Senere hørte man om Steensens død
og halvt i spøk sa enkelte
at de ventet et budskap fra det hinsidige

Sludder, sa rektor
det får da være grenser
for å overskride grenser
og med det

var siste ord sagt.

Iain Pears: Mannen med kaleidoskopet

ane hem

En anbefaling av hele forfatterskapet i anledning hans nye bok *Stone's Fall*. Det lukket fortsatt fersk trykksverte av Iain Pears nye roman *Stone's Fall* da den kom i posten i juni. Jeg hadde gledet meg en stund allerede. Jeg var sikker på at Pears nok en gang ville leve opp til etter hvert ganske store forventninger.

Jeg forventet lesenyttelse av to typer: En Iain Pears-bok er en slukebok. Det er herlig å lese slukebøker, men dessverre er innholdet ofte fullstendig avsluttet på bokas siste side og boka lukkes for alltid og kan til og med glemmes fullstendig. Bøker med driv behandler sjelden kompliserte tanker. Iain

Pears bøker mangler ikke denne kvaliteten. Det underliggende temaet er komplekst, personene er komplekse, han er en post-modernist som ikke tror på sannheten med stor S, og bokenes innerste vesen er for meg en kombinasjon av historien og/eller kunstens merkelige konstante, flytende og ugripelige vesen. En av kritikerne kalte en tidligere bok av ham for ”en kaleidoskopisk affære”, og det er på mange måter sant. Sånt skulle en tro at det ikke gikk an å skrive lette bøker med driv om, men det gjør det.

Iain Pears er en kunsthistoriker som begynte sitt forfatterskap med å skrive kunstkriminalromaner. Eller er det egentlig kriminalromaner? Det er sant at de har kunstpoliti, tyveri og mord, bratt spenningskurve som kulminerer i bulder og brak, og i det hele tatt er alle kriminalromanens ingredienser til stede. Men det er noe som ikke stemmer. Romanenes virkelige mysterium handler om noe annet enn menneskers ondskap eller detektivpuslespill. Bøkene sirkler i stedet rundt det uforståelige, mystiske og magnetiske vesenet som strekker seg mot en fra kunstverk fra en svunnen tid. Har du noen gang stått foran et bilde fra 1600-tallet og sett rett inn i det og kjent hvordan det treffer deg på en

eller annen ubegripelig måte? Har du så tenkt over hvor totalt fremmed det egentlig er for deg? Det skulle egentlig ikke ha noe som helst med deg å gjøre. Så hva slags forbindelse er det egentlig som oppstår? Iain Pears prøver ikke å svare på dette spørsmålet i noen av bøkene sine, men for meg ligger den merkelige forbindelsen bakover mot fortiden og mot det utilgjengelige i kunsten og historien under i alt han skriver. I *Stone's Fall* angriper han det på en ny måte. Den kvinnelige hovedpersonen opplever jeg som et forsøk på å bli kjent med en arketypisk kvinneskikkelse i kunsten.

Forfatterskapet til Iain Pears tok først av med bestselgeren *An Instance of the Fingerpost* (norsk: Et skilt ved korsveien). Her begynner Pears å leke med synsvinkler, og det gjør han spektakulært bra. I denne første varianten forteller fire personer om det samme hendelsesforløpet. De er ikke pålitelige noen av dem, men bare gjennom deres stemmer, har leseren tilgang til historien bak. Det er intellektuelt utfordrende og morsomt, men det er ikke det viktigste. Det viktigste er at det får Pears litterære univers til å likne virkeligheten. Ikke når en leser første del, der tar en inn verdenen den første personen formidler

som sannhet. Men i annen del, når en ny stemme beskriver de samme personene, de samme hendelsene, men med forskjellige sympatier og kunnskaper, snus alt på hodet. Når en har lest den tredje beretningen er det tydelig at potensialet er uendelig. Alle de bipersonene som ikke får fortalt sin historie får likevel en ufortalt side av saken. Det er som om en ser bokas verden i et kaleidoskop, og for hver gang det vris rundt settes historien sammen på nye måter. Jo mer en leser og vrir på det, jo sikrere er en på at det finnes et riktig bilde som kaleidoskopets mosaikk ikke kan formidle, men som en føler seg fram til. Samtidig forblir det bildet utilgjengelig, for akkurat som i virkeligheten ser en aldri hele bildet, en har aldri hele oversikten, og virkeligheten kommer fram i nye mønstre hos alle som møter den. Fortellerteknikken gjør alle personene til mennesker med en mulig eller uttalt historie som det går an å være nysgjerrig på. Det gjør dessuten at Iain Pears bøker faktisk kan slukes to ganger. Når en leser den første beretningen igjen, men med kunnskap om de andre historiene, betyr plutselig hendelsesforløpet noe nytt og annerledes. Da jeg hadde lest ut *The Dream of Scipio*, en merkelig historisk roman, bladde jeg øyeblikkelig opp på begynnelsen igjen og leste videre. Det var som å lese en ny bok.

I *Stone's Fall* leker han også med synsvinkler og tid. Akkurat som i *The Dream of Scipio* er det tre forskjellige fortellere på tre forskjellige tider som forteller. Men tids- og fortellercollagen er adskillig enklere i *Stone's Fall* enn i sistnevnte. Handlingens første del utspiller seg i 1911. Finansmannen Stone har falt (?) ut av et vindu og dødd. Historien fortelles lenge etter av en journalist som var involvert. Med de neste fortellerne forflytter vi oss bakover i tid. Det er tingenes årsak som undersøkes. I denne boka står finanshistorie, våpenhandel, politikk og kapitalismen i fokus. Stone, den perfekte finansfyrste, den nye tids store forbilde, faller. Hvorfor faller han? Bokas tittel antyder at det er et uunngåelig fall, noe som måtte skje. Den inviterer oss til å lete etter tragediehovedpersonens personlige feil hos ham. Og det er en tragedie vi leser, men tragediens intensitet ligger i dens årsaker, ikke i dens kulminasjon. Kanskje er også det en slags kritikk? Er vår tro på det konstante og logisk årsakssammenheng i fortida like irrasjonell som grekernes tro på skjebnen i framtida? Men jeg skal gi en liten advarsel også. Iain Pears er kritikerrost, men ikke bare. Mange kritikere har problemer med flere av bøkene hans og oppgir forskjellige årsaker. Noen mener han overdriver plottets kompleksitet, at han

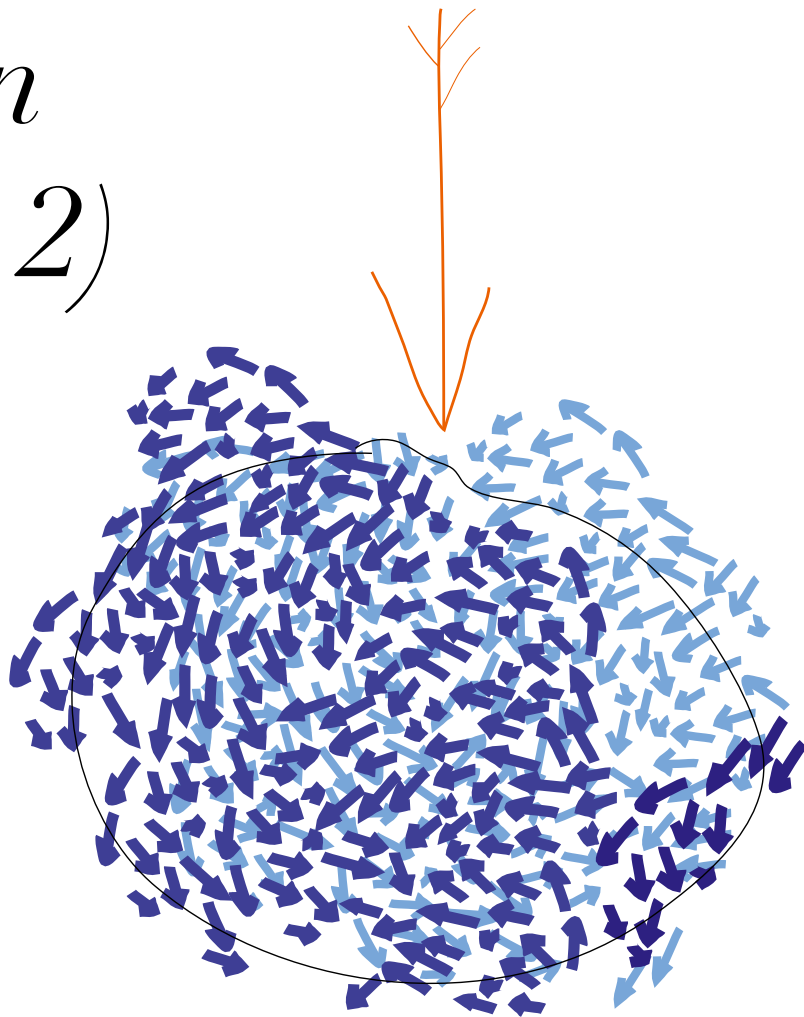
skriver for intelligent og for lite følsomt. Andre synes personene hans er vanskelige å tro på, særlig kritiseres fortellerstemmene til personer som allerede har vært bipersoner i flere beretninger. En har et utenfra-bilde av dem som er bygget opp gjennom flere personer, og så blir ikke den indre stemmen troverdig. I tillegg bruker han av og til en skarp, tørrvittig og paradisk stil i kommentarer og personkarakteristikker. Det er morsomt, men kan nok oppleves som noe som passer bedre i engelsk overklassekrim. Jeg har ingen slike problemer med Iain Pears bøker, med vil med dette skru forventningene ned et par hakk. Det er aldri bra å ha for høye forventninger, det kan ødelegge en hvilken som helst bok.

Jeg anbefaler både *Stone's Fall* og resten av forfatterskapet til Iain Pears. Kanskje er det best å begynne med *An instance of the fingerpost*, men den som er spesielt interessert i epoker eller tema behandlet i de andre bøkene bør begynne der det passer. En kunststudent kan begynne med kunstkrimmen som avslapningslitteratur, en historiestudent med *Stone's Fall*, en filosofistudent med *The Dream of Scipio*.

Iain Pears første roman kom ut i 1990, og jeg regner med at vi fortsatt har store ting i vente . Jeg gleder meg allerede til neste bok.

(Uten tittel 2)

umen peyn

ill. louisa bond

(miljøsvineri)

dette er et tre

og

religiøs karikatur

og

dette er et dikt

dette er en

og en roman

yellow white

brown

blue

purple

ABSTRACT

NORSK

SNORK!
RONKS!

DESS MINDRE,
DESS MER

ØAOIERNØANØWEIOBBVGVGYRHEHGERUUA97878473HBB3B4B4
34TU43HH43HL34SUBTIL
ET SUBLIMT TOLKNINGSROM

gi meg

kulturstøtte

nå!

*Fugl i bur:
fem år*

*(Marra-
kech)*

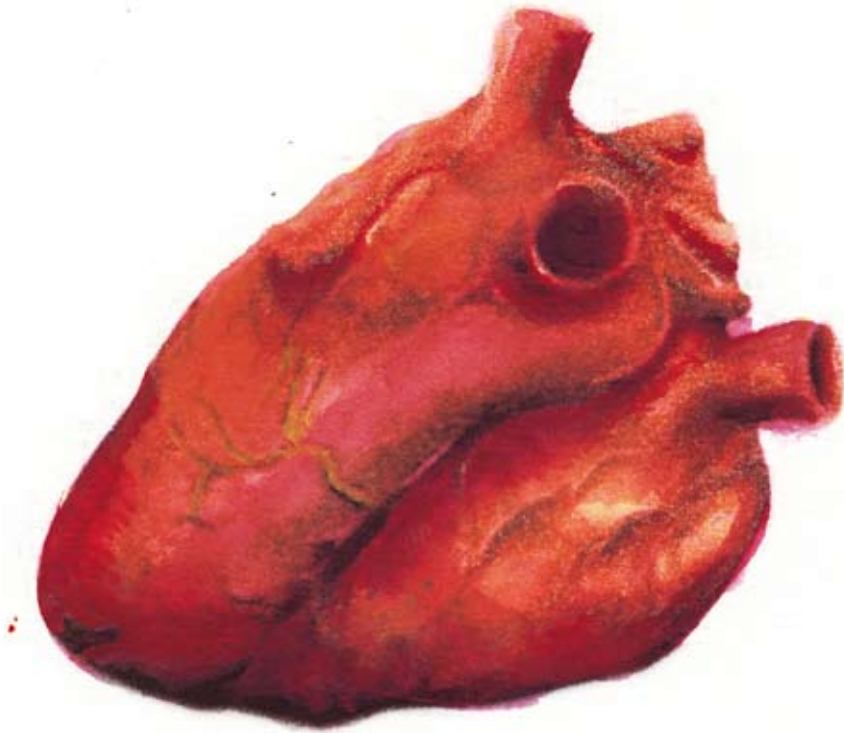
kristian kani

Studenten El Ouali Amidane
plystra og skreik i 2006:
«Vi er saharawier,
ikke marokkanere!»

noe av det første
fengslet gjorde var å
partere bøkene

ill. ane steinsholt hem

ill. ane steinholt hem

Åpen plass *(Tanger)*

kristian kani

To apekatter er
lenket fast til
hvert sitt bur
oppasseren sjonglerer
med deres
rastløshet

monkey
money
monkey
money

jeg tenker på
Elias Canetti og
noe han sa
til meg, sånn
omtrentlig:
hjerteløsheten
åpner deg

Verdensorden

marius nørup-nielsen

Jo, vi kunne starte med den stive piks rigide pegen fremad, altid fremad, uanset orientering, i øvrigt. Det slappe lems mere sørgmuntre, daskene hængen, er nok en bedre ufokuseret ydmyg stirren ned i jorden, fortovet, for eksempel, hvor den jo så alligevel ofte, med det vedhæng man kunne kalde et menneske, desværre bevæger sig fremad, mod nye skarpe hjørner, bare uden svulmende overblik og mål. Så kan det vel være ligemeget, og alligevel gør jeg det ved mig selv, som sygeplejersker lærer, som de tager timer i, som de sikkert eksamineres i, og som de garanteret har rig mulighed for at genopfriske på enhver for dem tænkelig arbejdsplads: At lukke den ene hånd om den stive pik så tommel- og pegefingers cirkel lige præcis når op over glansen, som set oppefra altså så mest ligner et lille, lukket øje med fingre som omkransende hule. Så gøres den anden hånd flad og klaskes hårdt mod den første, knyttede hånds føromtalt åbning. Det skaber ligesom et lille vakuum, og blodet vil automatisk trække sig tilbage fra pikken, som jo så bliver slap. Derefter kan man genoptage den primære plejeopgave uden pinlige pauser eller anden distraktion fremkaldt af de nedre regioner. Man kunne, i disse borgerlige tider, argumentere

for, at denne metode sikrer en fyldestgørende effektivisering af rutinerne. Man kunne endog tillade sig, i gevinsten, at medregne sandsynligheden for, at det tilbageløbende blod atter ville finde sin plads i det rigtige hoved, hvor det så kunne medvirke til at klare tankerne.

*

Jeg er så sikker på, at de vil min død, at jeg ikke længere føler noget som helst ved deres.

Styret

Filologisk Forening

Leder: Tobias V. Langhoff
Nestleder: Martin Bore
IT-ansvarlig: Jo Andreas Sama
Økonomiansvarlig: Eirin Munkeby Joten
Kulturansvarlig: Jonas Bertelsen
PR-ansvarlig: Camilla Holm
Skapansvarlig: Christian Lindh
Filologen: Susanne Hartvåg
Kjellermester: Aneth Fossen

Uglebo

Kjellermester: Fossen
Økonomiansvarlige: Anne Røv-Johnsen og
Endre A. Kristoffersen
Innkjøpsansvarlig: Petter Eri Sørbye
Funksjonæransvarlig: Kristian Helstad
Utlånsansvarlig: Morten Stenberg
Sikkerhetsansvarlig: Cathrine B. Kæmpe
Musikkansvarlig: Therese Bosrup Karlsen
Kaféansvarlige: Øyvind N. Wedøe og Ingrid
Mentzoni
Internansvarlig: Kristin Aursand
Styreleder: Tobias V. Langhoff

Uglebo

Er et hjem for ugler, studenter, fest og kos. Lokalet befinner seg i kjelleren på Sophus Bugges hus; ned trappen og til venstre. Kom på:

Vår kjære Fredagspub – hjørnestein i driften vår, med et bredt utvalg av fabelaktige mennesker, bra musikk og generell kos hver fredag fra klokken seks til to.

Evigkoselige Kafé Uglemor – Uglemor skjemmer deg bort på kaffe, vafler og spill. Kafeen er farlig koselig, og vi anbefaler deg å komme på besøk på tirsdager og torsdager mellom klokken tolv og fire.

Feiende flotte Quizkvelder – Du får satt nødvendig og unødvendig kunnskap på prøve annenhver onsdag fra klokken syv til ett.

I tillegg arrangerer vi konserter, debatter og andre spesielle og spenstige ting.

Uglebo er drevet av Filologisk Forening; fakultetsforeningen på HF. Hvis du vil være med og stå bak baren, lage vafler og kaffe, være DJ, besørg public relations, lage quizzer og arrangere kulturkvelder ønsker vi deg velkommen som frivillig i foreningen. Arbeidet er ikke av en kvantitativ eller kvalitativ utbrenthetsproduserende art, og du får muligheten til å få gode venner, være med på våre mange interne arrangementer og få flust av andre goder. Påmeldingslapper ligger i baren på Uglebo og i cyberspace på www.uglebo.no

Kom også gjerne innom kontoret vårt, som ligger ned trappen og til høyre på Sophus Bugges hus, for spørsmål, påmelding og hyggeprat.

Bidragsterliste

Anders Dahlen, f. 1982, skulle ønske han var birøkter.

Ane Steinsholt Hem, f. 1979, er illustratør og estetikkstudent.

Arne Borge, f. 1986, er medredaktør i magasinet *Jeg!* og studerer litteraturvitenskap.

Audun Mortensen, f. 1985, bor i Oslo, har skrevet poesiboka 'alle forteller meg hvor bra jeg er i tilfelle jeg blir det' som gis ut av Flamme forlag i høst, driver bloggen <http://susan-sontag.blogspot.com>.

Benedicte Persen Steihaug, f. 1988, er bachelorstudent i russisk litteratur.

Ekaterina Imerslund, f. 1980, har en mastergrad i skandinaviske språk og litteratur fra Universitetet i Sofia, Bulgaria (1998-2003), og en mastergrad i Ibsen-studier fra Universitetet i Oslo (2006-2008).

Eystein Halle, f. 1968, student i medievitenskap og skribent.

Frøydis Sollid Simonsen, f. 1986, selger bøker og lager ting. Har balkong og en tomatplante.

Jo Andreas Sannem, f. 1979, er jurist.

Kristian Kani, f. 1922, er pensjonist.

Lars Hemmingby, f. 1984, er masterstudent og fanget i *the Silver Age*.

Lars Runar Aanestad, f. 1984, er bachelorstudent i idéhistorie.

Louisa Bond, f. 1986, studerer filosofi og liker å klippe og lime.

Marius Nørup-Nielsen, f. 1976. Forfatter og musiker. Debuterte i 2001 med diktsamlingen *Karakteristikon* (Samlerens Forlag). Siste bokutgivelse: *Styrkeprøver* (Prosa. Samlerens Forlag 2007). Siste musikkutgivelser: *MikkelModulererMarius - Ka' du lege!?* (Geiger Records, februar 2009) og *Bodega Boys - Nøgnere end nogensinde* (Geiger Records, oktober 2009). Diktene i dette nummeret av *Filologen* er fra en kommende diktsamling med tittelen *Og pludselig forstod vi et levende suk*, som kommer ut i januar 2010.

Olav Løkken Reisop, f. 1980, masterstudent i allmenn litteraturvitenskap ved UiO, tidligere utdannet sivilarkitekt fra NTNU.

Hulda Horst, f. 1986. Skribent og livstidsstudent.

Tora Øidvin Greve, f. 1979, tar en master i estetiske studier og prøver å tegne og illustrere så mye som mulig i tillegg til studier, jobb og familieliv.

Umen Peyn, f. 1984, bor i Bergen og studerer IT.

Ylva Frøjd, f. 1968, er masterstudent på nordisk litteratur.

WESTE
NUMMER
"ft"

DEADLINE
1. November 2009

*NESTE
NUMMER
"luft"*

*DEADLINE
1. november 2009*